

132-7-77

БЪЛГАРСКА НАРОДНА

ЛИЧНО СТРОГО ПОВЕРЛИВНО

7.

Годишен отчет за дейността на
БНБ през 1967 година

1967

68

лср

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
ПРЕЗ 1967 ГОДИНА

68 лисъ 7

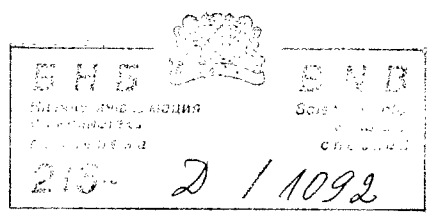
СОФИЯ

A/1 - 82 7

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА
БНБ ПРЕЗ 1967 Г.

1967 г.

№ I-151/12.VI.1968 г.

До

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

другаря Тодор ЖИВКОВ

Т У К

Д О К Л А Д

от Кирил НЕСТОРОВ, председател на
Българската народна банка

ОТНОСНО: годишния отчет за
действието на Българската
народна банка през 1967 г.

Другарю Председател,

Представям Ви отчета за действието на Българската народна банка през 1967 г. и заключение по него на Общия банков съвет.

През 1967 г. в своята дейност Българската народна банка се ръководеше от решенията на Деветия конгрес на Българската комунистическа партия, от указанията на януарското съвещание с ръководни партийни, държавни и стопански дейци, решенията на пленума на ЦК на БКП по ускоряване на техническия прогрес, постановлението на ЦК на БКП и Министерския съвет за повишаване рентабилността на икономиката и от решенията и указанията на партията и правителството, отнасящи се специално до дейността на банката. Особено внимание банката отдели да съдействува в максимална степен за осъществяване на поставената задача да се извърши поврат от екстензивно към интензивно развитие на икономиката на страната.

В съответствие с мероприятията на партията и правителството за разширяване и укрепване на новата система на ръководство на народното стопанство, за ускоряване на научно-техниче-

ския прогрес, за повишаване ефективността на икономиката, от 1 януари 1967 г. бе извършена реорганизация на банковата система. С реорганизацията се сляха Българската народна банка и Българската инвестиционна банка. Сливането на двете банки бе извършено съвременно и по такъв начин, че не се предизвикаха никакви смущения в работата на банката. Не се допуснаха затруднения и в работата на предприятията с банката.

Извършената реорганизация на банковата система е крупно икономическо мероприятие, в резултат на което в Българската народна банка се съсредоточиха всички временно свободни парични средства на предприятията, предназначени за производствената им дейност, за капитални вложения и основен ремонт. Създаде се възможност чрез кредитирането, финансирането и разплащанията Българската народна банка да обхваща единния възпроизводствен процес, да обслужва цялостно (комплексно) и да контролира предприятията и обединенията от всички отрасли.

Централизирането на ресурсите при Българската народна банка и насочването им от нея чрез кредита и финансирането разшири нейните възможности да въздействува на предприятията за ефективното използване на материалните, трудовите и финансовите ресурси на страната, за повишаване на рентабилността на икономиката. Същевременно се премахна обременителната счетоводно-оперативна работа, която по-рано съществуваше между двете банки. Облекчи се и работата на предприятията, които сега се обслужват за цялостната им дейност от една банка.

С оглед да се повиши ролята на кредита като икономическа сила за въздействие, наред с досегашните социалистически принципи на кредитиране - целевост, обезпеченост, срочност и лихвеност - правителството възложи на банката да кредитира по начало само рентабилни и платежеспособни предприятия. В съответствие с указанията на ЦК на БКП и Министерския съвет беше изготвена и одобрена нова тарифа за лихвите, правата и таксите по операциите на банката, която влезе в сила от 1.1.1968 г. Новата лихвена тарифа дава по-добри възможности чрез кредита и лихвата банката да стимулира предприятията за внедряване на високоефективни капитални вложения и развитие на рентабилни производства,

да въздействува за по-илюсонично използване на оборотните средства и усвояване на тяхната обръщаемост.

С реорганизацията на банковата система се внесоха подобрения и в организационното устройство на Българската народна банка. Създаде се Общ банков съвет, който на основата на партийните и правителствените решения определя политиката на банкята по емплоината, инвестиционната, кредитната, разплащателната и контролната ѝ дейност. При Централното управление на банкята се създадоха главни дирекции, които имат широка оперативна самостоятелност в кръга на своята дейност.

Главна дирекция "Бизнесина" ръководи и контролира емплоино-кассовата дейност на банкята, извършва оперативното регулиране на паричното обръщение и следи за стабилността на лева. Тя централизира общите ресурси на банкята и чрез кредитния план ги разпределя между главните отраслови дирекции съгласувано с тях, съобразно потребностите на съответните отрасли. Освен това тя извършва и планово-илюсоническата работа на банкята и координира дейността на главните отраслови дирекции.

Създадените главни отраслови дирекции - "Промисленост и строителство", "Търговия, транспорт и комунално строителство" и "Селско и горско стопанство" са основни звена, които осъществяват ръководството на банковите клонове по комплексното обслужване на обединенията и предприятията от съответните отрасли. Всяка отраслова главна дирекция има вътрешен баланс и кредитен план, които са съставна част от общия баланс и кредитен план на банкята. По този начин чрез главните отраслови дирекции успешно се осъществява принципът за централизиране на кредитната система с принципа за специализация и осигуряване на комплексно банково обслужване на съответните отрасли. Главните отраслови дирекции поддържат непосредствена връзка с министерствата, ведомствата и обединенията от съответните отрасли. От друга страна, те ръководят цялостната дейност на банковите клонове по кредитирането, разплащанията и контрола чрез лева по отношение на предприятията от съответния отрасъл. Едногодишният опит от реорганизацията на банковата система показва, че това устройство на главните отраслови дирекции дава положителни резултати за повишаване ролята на банкята при условията на новата система на ръководство на народното стопанство.

Устройството на банковите клонове, които извършват непосредственото комплексно обслужване и контрол на предприятията, е изградено също на отраслов принцип. Създадени бяха и специализирани банкови клонове, които извършват непосредственото обслужване и контрол на някои най-важни национални обекти, както и за някои обединения от промишлеността и търговията.

Във връзка със сливането на банките беше извършена голяма организационна работа по устройството на службите в Централното управление и банковите клонове, по подбора и разпределение на кадрите, по осигуряване на помещения и др. Решаването на тези въпроси се извърши съгласувано със съответните партийни и държавни органи.

В съответствие с повишените изисквания на новата система на ръководство на народното стопанство към банката и за да се създаде единство в работата на следите се две банки, още през първото тримесечие на 1967 г. бяха извършени редица неотложни изменения и подобрения в наредбите и инструкциите по различните банкови дейности. Проведени бяха курсове с банковите служители, като им бяха дадени указания за тяхната работа при новите условия.

През 1967 г. бяха подготвени проектозакон за Българската народна банка, Наредба за плащанията, която ще влезе в сила от 1 юли 1968 г., лихвена тарифа, временна инструкция за контрола по фонда "Работна заплата" и др. В процес на разработка са други основни документи по дейността на банката. По този начин дейността на банката се поставя в по-пълно съответствие с изискванията на новата система на ръководство на народното стопанство.

I. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА

Дейността на Българската народна банка се намира в тясна взаимна връзка с икономиката на страната, която продължи да се развива и през 1967 г. с високи темпове. В сравнение с 1966 г. общата промишлена продукция се увеличи с 13,4 %, стокооборотът в търговията на дребно - с 11,6 %, външотърговският стокообмен - с 9,5 %, капиталните вложения по държавния план - с 15,6 % и т.н.

Бързото развитие на икономиката не във всички случаи се съпровожда със съответно повишаване на нейните качествени показатели.

тели. Докато през 1966 г. растежът на националния доход изостава-ше от растежа на съвкупния обществен продукт с 0,5 пункта, през 1967 г. той изостава с 1 пункт. Средната работна заплата изпреварва растежа на производителността на труда по обща промишлена продукция в промишлеността с 0,5 пункта, железопътния транспорт - с 10,5 пункта, вътрешната търговия - с 10,8 пункта, строителството с 4,4 пункта и пр. За това даде отражение и повишението на заплатите на работниците и служителите, съгласно постановление № 53 на Министерския съвет от 1965 г. Растежът на оборотните средства в народното стопанство изпреварва растежа на съвкупния обществен продукт през 1966 г. - 3,6 пункта и през 1967 г. - 6,1 пункта. Това означава, че през отчетната година вместо ускоряване, има по-голямо забавяне на обръщаемостта на оборотните средства и е понижена ефективността при използването им. От друга страна, растежът на собствените оборотни средства изостава значително от растежа на общия размер на оборотните средства. Докато през 1966 г. това изоставане е с 3,6 пункта, през 1967 г. то е 6,6 пункта. Нарастващият размер на оборотните средства се покрива главно с банков кредит. Всичко това създава напрежение във финансите на страната и дейността на Българската народна банка.

1. Кредитиране за оборотни средства

Заемите за оборотни средства, които банката предоставя на държавните и кооперативните предприятия и организации, бележат бързо развитие. До голяма степен това е естествен резултат на бързото икономическо развитие на страната и на качествените подобрения в структурата на отделните отрасли. Наред с тези обективни предпоставки, допълнителна нужда от оборотни средства се явява и поради забавяне на обръщаемостта им. Докато през 1962 г. обръщаемостта на оборотните средства е била 138,8 дни, през 1966 г. общо за народното стопанство тя е 154,1 дни. По начало забавянето на обръщаемостта на оборотните средства показва, че те не се използват достатъчно ефективно. Същевременно то е резултат и на някои положителни структурни изменения на икономиката и на материалния състав на оборотните средства.

Едновременно с това се очертават трайни тенденции на изменения в структурата на източниците за формиране на оборотните

средства, което води до увеличаване на кредита. Относителният дял на собствените оборотни средства на предприятията във формиране на общия размер на оборотните им средства от 31 % през 1962 г. ежегодно намалява и през 1967 г. се свежда на 26 %, а в същото време дялът на кредита се увеличава от 50 % на 53 % и на другите източници - от 19 % на 21 %. С оглед на това, както и да се повиши собствената финансова база на предприятията, целесъобразно ще бъде да се определи по нормативен път съотношение между собствените им оборотни средства и банковия кредит за покриване техните постоянни потребности от оборотни средства. В кръга на това съотношение следва да се договаря кредитът между предприятията и банката.

Остатъците на заемите за оборотни средства на държавните и кооперативните предприятия, разпределението им по сектори в народното стопанство и по главни отраслови дирекции, според баланса на банката в края на 1966 г. и 1967 г., са както следва:

Сектори и главни отраслови дирекции	О с т а т њ ц и н а 31.XII.								+ увеличение - намаление	
	1966 година		1967 година		1966 година		1967 година			
	Общо заеми	От тях проср.	Общо заеми	От тях проср.	Общо заеми	От тях проср.	Общо заеми	От тях проср.	млн. лева	млн. лева
	млн. лв.	%	млн. лв.	%	млн. лв.	%	млн. лв.	%		
ОБЩО ЗАЕМИ ЗА ОБОРОТНИ СРЕДСТВА	2790	100	243	8,7	3237	100	264	8,1	+ 447	+ 21
В това число:										
По сектори:										
а) държавен	2556	92	216	8,4	2791	86	244	8,7	+ 235	+ 28
б) кооперативен	234	8	27	11,5	446	14	20	4,5	+ 212	- 7
По главни отрасли дирекции при Българска народна банка										
а) Гл. д-ция "Промисленост и строителство"	1477	53	182	12,3	1829	56	190	10,4	+ 352	+ 8
б) Гл. д-ция "Търговия, транспорт и комунално строителство"	1180	42	55	4,7	1219	38	67	5,5	+ 39	+ 12
в) Гл. д-ция "Селско и горско стопанство"	133	5	6	4,5	189	6	7	3,7	+ 56	+ 1

Сравнително малкият абсолютен и относителен размер на заемите за оборотни средства в кооперативния сектор се дължи на две основни причини. Над 72 % от всички оборотни средства в кооперативния сектор са на ТКЗС, които разполагат със значителен размер собствени оборотни средства и други източници, главно неизплатени в края на годината вземания на кооператорите. Поради това банковите заеми заемат само около 3 % от източниците за формиране на оборотните им средства. От друга страна, заемите на ТКЗС имат подчертан сезонен характер. На 31.XII.1967 г. те възлизат на 68 млн.лева, което представлява най-малкият им абсолютен размер през годината, докато максималният им размер е 314 млн.лева, достигнат през месец май същата година.

Увеличението на абсолютния и относителния размер на заемите в кооперативния сектор към края на 1967 г., в сравнение с началото на същата година, се дължи главно на прехвърляне от държавната търговия на едро част от дейността ѝ на окръжните кооперативни съюзи.

При провеждане на своята кредитна дейност банковите органи са предотвратявали в редица случаи замразяването на оборотни средства от предприятията, въздействували са чрез кредита за повишаване ефективността при използването им. Мерките, чрез които банката е въздействувала, се разглеждат в дейността на отделните отраслови дирекции.

2. Кредитиране и финансиране за капитални вложения

Важна и отговорна задача пред банката е и навременното и правилното финансиране, кредитиране и контрол на капиталните вложения.

По плана за финансиране на лимитните капитални вложения за 1967 г. бяха предвидени средства в размер на 1956,4 млн.лева. От тях през годината са разходвани 1878,0 млн.лева, които са за сметка на: собствени средства на инвеститорите 671 млн.лева или 35,73 %; републиканския бюджет - 909,5 млн.лева или 48,43 % и банков кредит - 297,5 млн.лв. или 15,84 %.

Остатъците на заемите за капитални вложения на 31.XII.1967 г. възлизат на 1101,2 млн.лв. и са увеличени в сравнение с

размера им в края на 1966 г. с 374,2 млн. лв. или 51,5 %. Това значително увеличение е резултат на нарастването на обема на капиталните вложения и на политиката за разширяване ролята на кредита за внедряване на ефективни капитални вложения.

С разширяването на банковия кредит се цели да се повиши материалната заинтересованост на предприятията за повишаване ефективността на капиталните вложения. Съществуващата практика за планиране на капиталните вложения обаче и липсата на своевременно проектосметна готовност за голяма част от обектите все още не осигурява необходимото въздействие чрез кредита за ефективното разпределение на средствата. При това положение банката кредитира заложените в плана обекти, като съблюдава само изискването технико-икономическите показатели на обектите да отговарят на нормативните показатели за ефективността на капиталните вложения.

Един от основните въпроси, свързан с ефективното използване на средствата за капитални вложения, е въпросът за недопускане изпълнението на обекти без да е открито финансирането и кредитирането. През 1967 г. се разкриха случаи на нарушения и по настояване на банката бяха взети съответни мерки.

Следва да се отбележи, че по финансирането, кредитирането и контрола на капиталните вложения има някои непълно решени въпроси, които създават затруднения.

Така, съгласно постановление № 25 на Министерския съвет от 31 май 1966 г. на предприятията, работещи по старата система на ръководство на народното стопанство, които не са достигнали в определените срокове проектните си технико-икономически показатели, банката следва да начислява санкционираща лихва в полза на държавния бюджет в размер на разликата между утвърдения с проекта коефициент на ефективност на капиталните вложения и достигнатия. Ако тази санкционираща мярка се приложи спрямо предприятията, които са въвели в действие производствените си мощности преди влизане в сила на постановлението, за които няма утвърдени проектни технико-икономически показатели, както и спрямо планово губещи предприятия, значително ще се затрудни финансовото положение на предприятията. Например ДМН "Горубсо" би следвало да плаща триме-

сечно санкционираща лихва в размер 4 400 000 лева. Необходимо е този въпрос да бъде окончателно решен.

Според действащата сега Временна наредба за взаимотношенията между държавните банки и предприятията, работещи по новата система на ръководство на народното стопанство, ако в процеса на изпълнението се увеличи сметната стойност на някой обект, финансирането на завишението може да се осъществи за сметка на средства от фонд "Разширяване и техническо усъвършенствуване" или с банков кредит при завишен лихвен процент. Това дава основание на инвеститорите да искат завишението на сметната стойност на обектите да се покрива от посочените източници извън плана за капиталните вложения. Според нас това не трябва да се допуска, тъй като то води до увеличаване обема на капиталните вложения. По тези съображения банката допуска финансиране и кредитиране на завишението на сметната стойност на обектите само след извършването по установения ред на съответни промени по плана за капиталните вложения.

При откриване на финансирането и кредитирането на капиталните вложения съществена трудност е липсата на пълни проектни и сметни документации, утвърдени технико-икономически показатели и графици за достигането им за много обекти. Досега за голяма част от обектите не са утвърдени графици за достигане на мощностите и технико-икономическите показатели в рамките на сроковете, посочени в т.1 на постановление № 25 на Министерския съвет от 31.V.1966 г. В рамките на своите възможности банката е вземала мерки за отстраняването на тези слабости, но това не е само по нейните сили и компетентност.

Разшири се и подобри банковият контрол по проверката на проектосметните документации.

През 1967 г. от банковите технически органи са проверени 28 397 броя проектосметни документации по лимитното строителство на стойност 1248,1 млн.лв. и 58 302 броя проектосметни документации по останалото строителство на стойност от 544,2 млн.лв. или общо 86 699 броя проектосметни документации на стойност 1792,3 млн.лв. В сравнение с 1966 г. през 1967 г. са проверени в повече 31 637 броя проектосметни документации на стойност 338 млн.лв.

През изтеклата година от проверките на банковите технически органи общо за страната са установени безспорни намаления по

сметните стойности на обектите в размер на 10,0 млн.лв. или 3,3 млн.лева повече от 1966 г. От тях безспорни намаления за работи, извършвани през 1967 г., са 5,6 млн.лв., което е реална икономия за народното стопанство.

През отчетната година банковите технически контролни органи са извършили проверка на 172 905 броя актове обр.21 и друг разходо-оправдателни документи, като са направили по тях намаления на стойност 17,8 млн.лв., неправилно предявени от изпълнителя за изплащане.

За допуснати нарушения при актуването на извършените стрелно-монтажни работи, установени при контролните измервания, банковите технически органи са отказали изплащане на некачествено извършени работи от изпълнителите на стойност 686 хил.лева.

3. Безкасови разплащания

Бързото икономическо развитие на страната доведе до значително увеличение и на безкасовите разплащания в народното стопанство, извършвани чрез банката. Това се вижда от следните данни

№ п о ред	Форми на разплащане	1 9 6 6 г.			1 9 6 7 г.		
		Плат. докум. в хил. броя	Обороти млн. лв.	%	Плат. докум. в хил. броя	Обороти млн. лв.	%
1.	Акцептна форма - общо:	10 133	20 013	77,0	12 604	24 339	79,1
	а) обикновена	864	622	2,4	1 079	1 035	3,4
	б) ускорена	9 269	19 391	74,6	11 525	23 304	75,7
2.	Акредитиви	9	19	0,1	13	35	0,1
3.	Особени сметки	96	28	0,1	110	36	0,1
4.	Платежни нареждания ..	4 113	5 048	19,4	4 347	5 639	18,3
5.	Разпл. чекове: обикновени, акцептирани, лимитни и нелимит. чекови книжки	207	267	1,0	203	285	0,9
6.	Периодично разплащане по салдо	129	623	2,4	155	466	1,5
	Всичко:	14 687	25 998	100,0	17 432	30 800	100,0

През 1967 г. в сравнение с 1966 г. платежните документи са увеличени с 2745 хил.броя или 18,6 %. Увеличен е също и платежният оборот с 4302 млн.лв. или с 18,5 %. Увеличението на безкасовите разплащания е естествен резултат на разширяване дейността на предприятията и на все по-широкото коопериране на производството.

Основна форма в безкасовия платежен оборот е ускорената акцептно-инкасова форма. Обикновената акцептно-инкасова форма на разплащане заема незначителен дял от платежния оборот - прилага изключително при разплащанията между предприятията и организациите с бюджетните учреждения.

На второ място по значение стоят разплащанията с платеж нареждания. Техният относителен дял спрямо общия платежен оборот е намалял през 1967 г. с 1,1 пункта, което се дължи на увеличаване дяла на разплащанията по ускорената акцептна форма.

При усъвършенстването на новата система на ръководство на народното стопанство от изключително значение е спазването на договорната и платежната дисциплина между предприятията. Един от показателите за това са приетите откази от акцент. Приетите от банката откази от акцент през 1966 г. и 1967 г. са показани в следната таблица:

Години	Платежни искания		Приети откази от акцент		% на отказите от акцент спрямо плат. искания	
	хил. брой	млн. лв.	хил. бр.	млн. лв.	за брой	за сумата
1966	10 133	20 013	84	121	0,83	0,60
1967	12 604	24 339	96	132	0,76	0,54
+ увелич. - намал.	+ 2 471	+ 4 326	+ 12	+ 11	- 0,07	- 0,06

Макар че приетите откази от акцент по суми и бройки са се увеличили, относителното им тегло се е намалило. Това до известна степен показва, че платежната и договорната дисциплина се подобряват. Банката е анализирала причините за отказите от акцент и е въздействувала за подобряване работата на предприятията.

Разпределението на отказите от акцент по мотиви, приети през 1966 г. и 1967 г., е както следва: (Вж. таблицата на стр.12)

Намаляването на отказите от акцент поради нестандартност, некачественост, некомплектност на доставките или нарушение на асортимента показва, че в това отношение е настъпило известно подобрене в работата на предприятията. Увеличението на отказите от

№ и о род	Мотиви за отказите от акцент	Относителен дял на приетите откази от акцент през:	
		1966 год.	1967 год.
1.	Непоръчани (недоговорени) доставки, работи и услуги или надвишаващи договорените количества	37,1	40,8
2.	Некачественост, нестандартност, некомплектност на доставките или нарушение на асортимента	30,8	31,8
3.	Други нарушения на договорите, неизпратени доставки, платени вече стоки и аритметически грешки	23,1	27,4
	Всичко:	100,0	100,0

акцент поради непоръчани (недоговорени) доставки, работи и услуги или надвишаващи договорените количества до голяма степен се дължи на това, че през 1967 г. се даде право на доставчиците-вносители да издават платежните си документи и да ги представят за внасяне и в случаите, когато тези стоки са доставени авансово или предсрочно

През 1967 г. банката засили въздействието чрез разплащанията върху предприятията, като изискваше от тях да представят платежните си документи в срок, съдействуваше за своевременно осигуряване на разплащанията, налагаше законните санкции при нарушение на платежната дисциплина, а в някои случаи лишаваше предприятията от ускорената форма на плащане и др.

4. Контрол по фонд "Работна заплата"

Важна предпоставка за повишаване ефективността на икономиката е производителността на труда да изпреварва растежа на средната работна заплата. Изпълнението на плана по тези показатели се вижда от данните в следната таблица:

№ п о ред	По-главни отрасли	Отчет за 1967 г. в процент към			
		Отчета за 1966		Разчета по годиш- ния план за 1967 г.	
		Средна ра- ботна за- плата	Произ- вод. на труда	Средна ра- ботна за- плата	Произв. на труда
1.	Промисленост - общо	108,6	108,1	102,0	100,7
	В това число:				
	а) стара система	110,5	109,2	102,6	102,5
	б) нова система	107,5	108,0	101,7	100,1
2.	Вътрешна търговия	117,0	106,2	115,6	101,8
3.	Строителство	110,2	105,8	100,9	101,2
4.	Железопътен транспорт	112,2	101,7	-	-

Както спрямо отчета за 1966 г., така и спрямо разчета и годишния план за 1967 г. темпът на нарастването на средната работна заплата общо в промишлеността, строителството, търговията и ж.п. транспорт изпреварва растежа на производителността на труда, което до известна степен е свързано и с даденото увеличение на заетите. Изключение правят промишлените предприятия, работещи по новата система на ръководство на народното стопанство, по отношение на отчета за 1966 г. и строителството - относно разчета за 1967 г.

В работата на банката относно контрола по разходване на фонда "Работна заплата" през изтеклата година съществуваше голямо напрежение, особено за предприятията, работещи по новата система на ръководство на народното стопанство.

Поради особената важност на контрола по фонда "Работна заплата" главните отраслови дирекции и банковите клонове, заедно със съответните държавни стопански обединения или предприятия, разглеждаха всяко тримесечно положение на предприятията, които приключваха с недостиг от резултативен фонд "Работна заплата". В зависимост от причините, в някои случаи банката отказваше отпускането на заем за заплати, ако за това няма решение на Министерския съвет.

Банката информираше своевременно Министерския съвет за недостатъците в работата на предприятията, поради което се явява

недостиг на резултативен фонд "Работна заплата". Въз основа на тези информации Министерският съвет задължи министерствата и държавните стопански обединения да вземат мерки за подобряване работата на съответните предприятия. Въпреки това работата на повечето от тези предприятия не се подобри. По данни на банката за 1967 г. е допуснат общ недостиг по резултативния фонд "Работна заплата" на сума 33,9 млн.лв., от които 17,5 млн.лв. са покрити със средства от фондовете на предприятията и обединенията, а с банкови заеми - 16,4 млн.лева.

Най-голям недостиг по фонда е допуснат в промишлеността. През 1967 г. 210 промишлени предприятия, работещи по новата система, са приключили с недостиг на резултативен фонд "Работна заплата" 21,5 млн.лв. От тях 9,2 млн.лева са покрити със средства от фондовете на предприятията и обединенията и 12,3 млн.лв. с банков заем.

Строителните организации към Министерството на строежите, работещи по новата система на ръководство на народното стопанство, са допуснали недостиг по фонда 1,6 млн.лв., основната част от които е покрита със съгласие на Министерството на финансите, като са прихванати начисления за бюджета в размер на 1,4 млн.лв. Строителните организации към Министерството на строежите, работещи при условията на старата система, отчитат преразход по фонд "Работна заплата" на обща сума 1,6 млн.лв. Този преразход бе одобрен от Министерския съвет.

В търговията недостигът по резултативния фонд "Работна заплата" възлиза през 1967 г. на 6 млн.лв., от които 2,3 млн.лв. са покрити от фондовете на предприятията и обединенията и 3,7 млн.лв. с банкови заеми. Недостигът по фонда в транспорта възлиза на 350 хил.лв., от които 86 хил.лв. са покрити с банков заем, а останалата част - от фондовете на предприятията. Държавните земеделски стопанства са допуснали недостиг по фонда 1,6 млн.лв., който е покрит изцяло със средства от техните фондове.

II. ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ "ЕМИСИОННА"

Непосредствената дейност на Главна дирекция "Емисионна" се изразява в съставянето и изпълнението на касовия план на банката, касовото обслужване на народното стопанство, оперативното регулиране на паричното обръщение, съставянето и изпълнението на общите кредитни планове за оборотни нужди и за капитални вложения.

в условията на значително нарастване на паричните доходи на населението. Докато Националният доход през годината се е увеличил с 584 млн. лева, или с 8 %, паричните доходи на населението, по предварителни данни, са нараснали със 710 млн. лева, или с 13,2 %. Такова голямо абсолютно и относително нарастване на паричните доходи на населението не е отбелязвано нито в една от предшестващите години. То създаде значително напрежение в областта на паричното обръщение.

Основното нарастване на паричните доходи на населението е от фонда на работната заплата, който през последните години системно се превишава спрямо разчетите и бележи значителен ръст. Това се вижда от следните данни:

/в млн. лева/

ГОДИНИ	Фонд на работната заплата /брутен размер			
	Планов разчет	Отчет	Превишение на плановия разчет	Нарастване спрямо предшеств. година
1964	2 325	2 419	94	155
1965	2 490	2 650	160	231
1966	2 833	3 002	169	352
1967	3 262	3 450	188	448

централно място в дейността на Банката по регулирането на паричното обръщение през 1967 г. заемаше съставянето и изпълнението на касовия план, изпълнението на който се вижда от следните данни:

Показатели	План	Изпълнение	
	МИЛИОНИ ЛВ.	МИЛИОНИ ЛВ.	
ПОСТЪПЛЕНИЯ			
Стокооборот	2 820,0	2 896,3	102,7
Транспорт	215,0	214,3	99,6
Комунални и битови услуги	131,0	131,9	100,7
Културни и спортни мероприятия	27,3	26,8	98,2
Данъци и такси	54,0	59,6	110,4
ТКЗС	61,7	63,5	103,1
П.т.т. станции	545,0	568,6	104,3
Държавна спестовна каса			
Други постъпления	150,0	158,2	105,5
Всичко: ...	4 004,0	4 119,2	102,9
Касов остатък в началото на годината	-	5,9	
Емисионен резултат - пуснати в обръщение	45,0	106,5	
Баланс	4 049,0	4 231,6	

ПЛАНОВИ

Заплати	2 582,0	2 706,2	104,8
Помощи и обезщетения	143,0	147,8	103,4
ТНСС	310,0	349,8	104,9
Селскостопански произ- ведения	112,0	105,5	94,2
П.т.т. станции	-	-	-
Държавна спестовна каса	148,0	162,5	109,9
Командировъчни, стопанско- оперативни и други разходи	254,0	252,3	99,3
Всичко: ..	4 049,0	4 224,1	104,3
Касов остатък в края на годината	-	7,5	
Баланс	4 049,0	4 231,6	

Изпълнението на касовия план за 1967 г. протече в обстановка на значителното нарастване на паричните доходи на населението, които надхвърлиха чувствително планираните за годината. Предвидено беше да се изплатят през годината в налични пари 4049,0 млн. лева, а в действителност се изплатиха 4224,1 млн. лева, или 175,1 млн. лева повече - 4,3 %. Постъпленията бяха предвидени в размер на 4004,0 милиона лева, а се реализираха 4119,2 млн. лева или 115,2 млн. лева повече - 2,9 %. Това развитие на плащанията и постъпленията, определи и чувствителното неизпълнение на утвърдената емисионна директива за годината, като вместо 45 млн. лева по план, се пуснаха в обръщение 106,5 млн. лева, или 61,5 млн. лева повече.

Средногодишният размер на паричното обръщение се увеличи през 1967 г. на 538 млн. лева срещу 442 млн. лева през 1966 г., или с 96 млн. лева - 21,7 %, срещу 13,3 % през 1966 г. Това нарастване е необичайно голямо, като се има предвид, че нарастването на другите основни народностопански показатели, от които зависи паричното обръщение, е значително по-малко. Така, по неокончателни данни, общественият продукт е увеличен с 9,7 %, произведеният национален доход - с 8,0 %, промишлената продукция по фабрично-заводски цени от 1.1. 1962 г. - с 13,4 %, селскостопанската продукция по текущи цени - с 2,9 %, стокооборотът на дребно - с 11,6 %, наличните стокови запаси в търговията - с 3,4 %, паричните доходи на населението - с 13,2 %.

В сравнение с 1966 г. беше планирано общата сума на плащанията през 1967 г. да нарасне с 6,4 %, а действителното

нарастване е 11,0 %. Основното нарастване на плащанията над плана идва от по-големите плащания за заплати, което се дължи главно на:

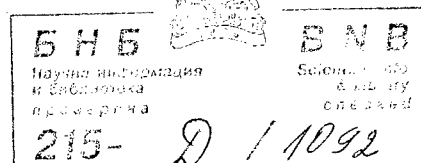
- даденото увеличение на заплатите на работниците и служителите съгласно 53-то постановление на ЦК на БКП и Министерския съвет от 1965 г. При утвърждаване на новите щатни таблици това увеличение надхвърли значително разчетеното, в съответствие с което бе определен плановият фонд на работната заплата и плащанията за заплати по касовия план на банката;

- чувствителното изпълнение на плана за общата промишлена продукция и плана за строителното производство, а също така на плана за стокооборота и плана за превоз на товари и пътници. При предвидено нарастване на промишлената продукция през 1967 г. с 11,8 % се реализира нарастване с 13,4 %. Обемът на строителното производство нарасна с 18,2 %, при предвидено нарастване по разчета за годината с 10,0 %. Следва да се отбележи, че изпълнението на плана за строителното производство е осъществено главно чрез използване на екстензивни фактори - увеличен брой на работниците, в резултат на което в строителството е изплатен 23 % фонд работна заплата повече от 1966 г. при нарастван общо за страната 14,9 %. Значително голямо е нарастването на фонда на работната заплата и в някои други отрасли и подотрасли: в търговията - 23 %, в автомобилния транспорт - 20,5 %, в ДСО "Турист" нова система - 44,6 %, ДСП "Ж.п. ресторанти и спални вагони" - 24 %, ДСО "Черна металургия и рудодобив" - 26 %, полиграфическа промишленост - 21,5 %, Министерство на машиностроенето - стара система - 36,5 % и др.;

- неблагоприятното съотношение между нарастването на производителността на труда и нарастването на средната работна заплата в почти всички отрасли на народното стопанство.

Вследствие на изложените причини, през 1967 г. се изплатиха за заплати 2706,2 млн. лева при предвидени 2582 млн. лв. или 124,2 млн. лева повече от предвиденото - 4,8 %.

Плащанията на ТКЗС за годината също надхвърлиха планираните, като при предвидени 810,0 млн. лева се изплатиха 849,8 млн. лева, или 39,8 млн. лева повече - 4,9 %. Увеличението на плащанията над плана е резултат на значителния размер на окончателното разплащане с кооператорите за 1966 г., извършено в началото на 1967 г., който надхвърли предвидения. По раз-

чета сумата на окончателното разплащане за 1966 г. бе определена на 290 млн. лева, а действителният размер възлезе на 394,6 млн. лева. Една част от сумата на окончателното разплащане с кооператорите бе привлечена на влог по безкасов път и се отрази в изпълнение на плана за влогонабирането, но другата част бе изплатен на кооператорите в налични пари и доведе до превъзпитие размера на планираните плащания на ТНЗС за годината. Заслужава да се отбележи, че през 1967 г., голям брой стопанства, ръководейки се от решенията на Първия конгрес на ТНЗС и указанията на Министерството на земеделието и на банката в тази насока, завишиха процента на авансиране на кооператорите през годината, който средно за страната достигна, по предварителни данни, около 65 % срещу 61,8 % за 1966 г. Това внесе повече равномерност в плащанията към селското население през годината и облекчи окончателното разплащане с кооператорите в началото на текущата 1968 година.

Надплановото нарастване на плащанията от банката се отрази в изпълнение и на плана за постъпленията.

От стокооборота беше предвидено да постъпят в налични пари през годината 3710 млн. лева, а постъпиха 3778,6 млн. лева, т.е. 68,6 млн. лева, или 1,9 % повече. В сравнение с 1966 г. реализираните постъпления нарастват с 11,3 % докато общата сума на плащанията по касовия план, която образува основната част от паричните доходи на населението, нарасна с 11,9%. В отделни окръзи това съотношение е още по-неблагоприятно и става причина за чувствително увеличение на пуснатите пари в обръщение. Така, във Велико-търновски окръг плащанията през годината нараснаха в сравнение с 1966 г. с 15,1 %, а постъпленията от стокооборота с 11,2 %; в Пернишки окръг съответно с 11,6 % и 9,8 %; в Пловдивски окръг - 11,5 % и 9,4 %; в Смолянски окръг = 7,9 % и 4,8 %; Софийски окръг - 19,8 % и 11,8 %.

Изоставането на темпа на нарастване на стокооборота от темпа на увеличението на паричните доходи на населението е последица от съществуващото през последните години несъответствие между обема и структурата на стоковите фондове и потребителското търсене.

Известно затруднение за по-пълното възвръщане чрез стокооборота на пусканите в обръщение пари създаде и неоправдано голямото нарастване на ведомствените продажби в някои окръзи.

Така, в Голбухински окръг при нарастване на общия стокооборот за окръга в сравнение с 1966 г. с 13,1 %, ведомственият стокооборот нараства с 32,4 %, в Русенски окръг нарастването е съответно 13,1 % и 25,9, в Бургаски окръг - 18 % и 22,2 %, Софийски окръг - 12,3 % и 19,5 %.

Значителна част от непоетите от стокооборота свободни парични средства на населението се насочи към спестявания в Държавна спестовна каса, което доведе до чувствително изпълнение на плана за влогонабирането. Предвидено беше през годината влоговете при Държавната спестовна каса да нараснат в сравнение с 1966 г. с 270 млн. лева, а действителният прираст е 358,5 млн. лева срещу 271,8 млн. лева през 1966 г. Този голям прираст на влоговете в известна степен подпомогна задачите на банката по паричното обръщение, но не беше достатъчен да поеме изцяло голямото нарастване на паричните доходи, което не се възвърна чрез стокооборота. Размерът на влоговете в Държавна спестовна каса към края на 1967 г. възлиза на 2493 млн. лева, от които 2108 млн. лева обикновени влогове и 385 млн. лева жилищно спестовни влогове. Заедно с наличните пари към 31.XII. 1967 г. населението в нашата страна разполага с една свободна покупателна сила от близо 3 млрд лева срещу само 1234 млн. лева налични стокови запаси в търговските предприятия. Това обстоятелство все повече налага да се обсъдят и проведат широки мероприятия за чувствително увеличаване на производството на стоки за потребление, за подобряване на структурата им и повишаване на тяхното качество.

Постъпленията от услуги на населението през годината се реализираха според предвижданията по плана. Общо от транспорта, комуналните и битови услуги и културните и спортни мероприятия постъпиха 373,0 млн. лева или 99,9 % от плана. В сравнение с 1966 г. постъпленията от транспорта нараснаха с 10,3 %, а от комуналните и битови услуги с 11,0 %. В резултат на мерките, които се вземат, битовите услуги на населението непрекъснато се разширяват и подобряват. Въпреки това, състоянието на транспортните и комунално-битовите услуги е все още незадоволително. През годината банката извърши проучване на състоянието на услугите в някои окръзи, при което се потвърди, че в редица случаи услугите са все още недостатъчни, некачествени, бавни и скъпи. Неудобно е работното време на работилниците, извършващи услуги на гражданите. Недостатъчни са в много населени места баните, пералните, бръснаро-фризьорските и транспорт-

ните услуги. Особено незадоволително е състоянието на строителните и промишлените услуги.

Работата на банката по планирането и регулирането на паричното обръщение през годината беше съчетана с по-нататъшното усъвършенствуване и по-ефикасно използване на баланса на паричните доходи и разходи на населението и на касовия план като инструменти за оперативно регулиране на паричното обръщение.

През годината банката извърши редица важни проучвания по проблеми в областта на паричното обръщение, услугите, индекса на цените на дребно и покупателната сила на лева и др., които спомогнаха за по-ефективно провеждане на работата по планирането и регулирането на паричното обръщение в страната. Резултатите на някои от тези проучвания бяха съевременно докладвани и Министерският съвет взе по тях съответни решения.

Значително внимание се отдели през годината за по-нататъшното подобряване на работата по съставянето на касовия план. Премина се към съставяне на годишен касов план с разпределение по тримесечия, което даде възможност за по-правилно обвързване на касовия план с народностопанския план, освободи банковите клонове от съставяне на касов план за всяко тримесечие и им даде възможност да насочат вниманието си главно към икономическата работа по изпълнението на плана.

Основна задача на банката в областта на оперативното регулиране на паричното обръщение беше да се осигури възможно най-пълно съответствие между доходите и разходите на населението, като основна предпоставка за поддържане стабилността на паричното обръщение. Отблизо се следеше съотношението между нарастването на доходите на населението и на стокооборота, като се разработваха и предлагаха мерки за изпълнение и изпълнение на плана за стокооборота, за осигуряване необходимите стокови фондове, за срочно изпълнение на плана за доставките, за ликвидирани на залежали стоки и пр. В това отношение обаче, усилията на банката не винаги даваха необходимите резултати, поради недостиг на стокови фондове.

Наред с мерките за подобряване методите на работа по оперативното регулиране на паричното обръщение, банката положи сериозни усилия и за по-нататъшното подобряване на работата по касовото обслужване на народното стопанство.

Обърна се внимание преди всичко на по-нататъшното по-

добряване на организацията и състоянието на инкасото на постъпленията в налични пари на предприятията и организациите и за по-нататъшното укрепване на касовата дисциплина, като предпоставки за ускоряване обръщението на наличните пари и опазване на обществените средства от разхищения и злоупотреби. През годината банката засили високателността си към предприятията и организациите за своевременно и пълно внасяне на постъпленията им в определените срокове. Определени резултати се получиха в подобряване на касовата дисциплина при селските потребителни кооперации и п.т.т.станции. Наред с това банката взе мерки да улесни предприятията и организациите при отчитане на постъпленията им, като въведе практиката да се отчитат постъпленията им до 1000 лева на следния работен ден, вместо на нощен трезор.

Системни грижи полагаше банката за редовно и навременно осигуряване на необходимите налични пари на предприятията, организациите и учрежденията за посрещане на законосъобразните им разходи за заплати, възнаграждения на членовете на ТКЗС, пенсии и др. С цел да се осигури най-добро касово обслужване на предприятията, още от началото на годината Управлението на банката преразгледа и увеличи лимитите на оборотните каси на банковите клонове в съответствие с нарасналите им плащания.

Върху валутното състояние на страната през изтеклата 1967 г. влияние оказа изключителното напрежение на кредитните пазари в капиталистическите страни, което достигна кулминационната си точка по време на войната в Близкия изток и в периода след девалвацията на английската лира. Възникналите ненормални условия на кредитните пазари, както и увеличеният обем на нашия внос и износ, значителна част от който се извършва на кредит, изискваха от Българската външотърговска банка големи усилия за осигуряване балансирането на разплащанията в капиталистическа валута и кредитните отношения с капиталистическите страни.

За осигуряване на вноса и преодоляване сезонността в износа бяха подновени съществуващите кредитни лимити при отделните банки и бяха договорени допълнително нови кредитни улеснения. Освен това бе постигнато удължаване на сроковете на кредитните улеснения с още 180 и 360 дни при някои от банките в Англия, Белгия, Германската федерална република, Франция, Италия и др.

В резултат на голямото напрежение на кредитните пазари лихвените проценти имаха постоянна тенденция към повишение. При все това Българската въннотърговска банка положи големи усилия за недопускане на неоснователно влошаване на условията по кредитите. Често пъти банката прибегваше до договаряне на лихвен процент, подлежащ на периодично преразглеждане след изтичане на 3 или 6 месеца, вместо фиксиран лихвен процент, което даде възможност да бъде постигнато намаление до 0,5 на сто.

Благодарение на положените усилия въннотърговските предприятия започнаха по-често да търсят помощта на банката при договаряне условията на фирмените кредити по вноса и износа. През 1967 г. бяха съгласувани 497 кредита по вноса срещу 336 през 1966 г., а по износа - 303 срещу 105. Работата на банката по съгласването на фирмените кредити по вноса се подобри значително и в редица случаи бе постигнато намаление на стойността на кредитите.

През годината бе постигнато значително подобрене в работата на банката по изучаването на конъюктурата на международните кредитни пазари. Периодично бяха изготвени информации за положението на кредитните пазари и отражението му върху ползваните от банката кредити в капиталистическа валута.

Особени грижи бяха положени от страна на банката за правилното съхраняване и разпределение на валутната наличност, както и привличането на депозити. Увеличен бе броят на депозитните операции, който нарасна на 802 срещу 712 през предшестващата година.

През 1967 г. Българската въннотърговска банка положи усилия за разширяване кръга на банките, с които работи активно по депозитни операции. Броят на тези банки нарасна на повече от 30. Това създаде по-добра възможност на банката както за привличане на депозити, така и за по-ефективно използване на валутната наличност на страната. Въпреки напрежението на паричните и кредитните пазари не бе допуснато смущение в плащанията на страната към чужбина. За правилното маневриране с валутната наличност бяха извършени 1 594 вирментни операции срещу 1 200 през 1966 год.

През годината разплащанията по клиринговите спогодби се извършваха без затруднения, с изключение на клирингите в Югославия, Израел, Финландия, Австрия и до известна степен Швейцария. Поради систематическо превишение на техническия кредит наложи се за подхранване на клирингите в Австрия, Израел и

Швейцария да се извършват системно сделки за залог на конвертируема валута. Поради това през цялата година стояха блокирани значителни суми в конвертируема валута.

Значително затруднения Българската външотърговска банка срещна във връзка с уреждането на вноса срещу инкасо на документи. Повечето от външотърговските предприятия не съгласуваха предварително с банката плащанията по стокообмена на инкасо, вследствие на което Българската външотърговска банка се лишаваше от възможността за ползуване стокови кредити, не беше в състояние да извършва правилен разчет на валутната наличност и се допуснаха някои закъснения при извършването на преводите.

Арбитражните операции през 1967 г. бяха насочени главно към осигуряване на необходимата валута за плащане. Извършвани бяха арбитражни и други валутни сделки с цел за извличане на печалба.

Банката, на която е възложен износът на сребро, положи усилия за цялостно и ритмично изпълнение на плана. За 1967 г. планът за износ на сребро бе изпълнен 118 на сто.

През 1967 г. Българската народна банка извърши значителна по обем организационна, контролна и оперативна работа във връзка с покупко-продажбата на чужда валута.

През годината работиха всички 561 валутни бюра, от които 139 на Банката, 225 на Комитет по туризма и др. От общия брой на валутните бюра 166 бяха открити през усиления туристически сезон от 1.VI. до 31.X.1967 г. През годината бяха разкрити нови банкови представителства на курортните комплекси "Дружба", "Слънчев бряг" и в гр. Созопол, което спомогна за редовното и ежедневното отчитане на изкупената валута от бюрата при различните ведомства и организации.

През 1967 г. валутните бюра в страната изкупиха чуждестранна валута общо за 44 553,8 хил. лв., от която 22 099,2 хил. лв. социалистическа и 22 434,6 хил. лв. капиталистическа валута. В сравнение с 1966 г. е изкупена в повече валута за 853,9 хил. лева. Въпреки някои неблагоприятни външнополитически фактори за международния туризъм през годината, за увеличаването на изкупената валута допринесе значително въведеният безвизов режим.

При план за продажба на валута на частни лица, заминаващи за чужбина на собствена издръжка, 5200 хил. лв., в т.ч. социалистическа валута 4740 хил. лв. и капиталистическа валута 460 хил. лв. е продадена валута общо за 4734,4 хил. лв., в т.ч. социалистическа - 4308,1 хил. лв. и капиталистическа 426,4 хил. лв.

Органи на банката извършваха систематически проверки на работата на валутните бюра, като при констатиране на нарушения и слабости налагаха предвидените санкции и наобелязваха конкредни мерки за отстраняването на нередностите. В своята контролна работа банката провеждаше и съгласувани мероприятия с органите на МВР и на управление "Митници" при Министерството на финансите.

Изпълнението на кредитния план за оборотни средства за 1967 г. се вижда от следните данни:

№ по ред	Кредити за оборотни средства и източници за тях	Планиран остатък към 31.XII. 1967 г. млн. лева	Изпълнение - Фактически на 31.XII.1967 г.	Отчет по остатъци %
I. Кредити				
1.	Заеми на промишлеността и строителството	1 349,5	1 429,0	105,9
2.	Заеми за селското и горското стопанство	119,7	189,1	157,9
3.	Заеми на търговията, транспорта и комуналното строителство	1 254,4	1 219,1	97,2
4.	Заеми на външната търговия	354,2	490,5	138,4
5.	Кредитен резерв	40,0	-	-
	Всичко:	3 117,8	3 327,7	106,7
6.	Временно използвани източници за кредитиране кап.вложения	25,0	263,3	1053,2
	А всичко:	3 142,8	3 591,0	114,3
II. Източници				
1.	Фондове на банката	236,2	184,1	77,9
2.	Разплащателни и фондови с/ми	626,2	676,8	108,1
3.	Сметки на бюджетите	300,2	292,1	97,3
4.	Преоценка от паричната реформа 1952 г.	111,6	111,6	100,0
5.	Сметки на ДСК и ДЗМ	831,8	956,8	115,0
6.	Други пасиви	1 036,8	1 369,6	132,1
	Всичко:	3 142,8	3 591,0	114,3
7.	Временно свободни средства от плана за кап.вложения	-	-	-
	А всичко:	3 142,8	3 591,0	114,3

При утвърден план 3117,8 млн.лв. кредитните вложения към 31.XII.1967 г. възлизат на 3327,7 млн.лв., или са превишени с 209,8 млн.лв. Превишението е допуснато по заемите на промишлеността и строителството - 79,5 млн.лв., по заемите на

селското стопанство - 69,4 млн.лв. и по заемите на външната търговия - 136,3 млн.лв. Неусвоено от 35,3 млн.лв. има по заемите на търговията, транспорта и комуналните предприятия.

Превишението по заемите в промишлеността се дължи главно на отпуснатите заеми за временни нужди на предприятията от черната и цветната металургия, химическата промишленост, машиностроенето и др., в изпълнение на решение № 399 на Министерския съвет от 12.IX.1967 г. за кредитиране на предприятията-потребители срещу наличните остатъци от суровини, материали и др. по определена номенклатура от Държавния комитет за планиране. Освен това, по решение на Министерския съвет, бяха отпуснати заеми на ИК "Кремиковци" за свързаните количества от руда и железен концентрат и на ДСО "Родопи" за възстановяване на отклонени оборотни средства в капитални вложения и възвземания.

Превишението на заемите на селското и горското стопанство се дължи на изплатени значителни суми за сметка на фонд "Пенсионирани земеделските стопани-кооператори" поради увеличението на процента на вноските от 6,2 % на 12,5 %, на получени по-малки доходи вследствие на паднали градушки и други неблагоприятни климатични условия за някои култури и райони, осъществена предсрочна доставка на торове, несвоевременно изкупуване на тютюн и други.

Нарастване на заемите за сезонни разходи има и при ДС, ДСО "Горско стопанство и дърводобив" и ДСО "Сортови семена". Дълг се главно на неизпълнение на плана за общата и стокова продукция от някои ДС, наднормови натрупвания от фуражи и др. материали.

Непълното усвояване на заемите от търговските, транспортните и комуналните предприятия се дължи главно на преизпълнението на плана за стокооборота и нереализиране на предвиденото по плана увеличение на стоките запаси. Съедновременно ползуваните заеми в транспорта и съобщенията са превишени спрямо плана главно при предприятията-потребители (ЛВЗ "В. Коларов" - Русе, М.п. управление - Г. Ореховица и др.), а така също и при предприятията към ДСО "Корабостроене и корабостроене" - 20,7 млн.лв. за корабно оборудване, предназначено за влагане в производството на кораби за износ през 1968 година.

Не са усвоени планираните заеми и в материално-техническото снабдяване с 24,5 млн.лв. През 1967 г. не бе изпълнен планът за внос на чугун с 13 хил.тона, прокат - с 18 хил.тона, кокс със 7 хил.тона и др., в резултат на което стоките наличности и банковите заеми са намалени.

Превишението на заемите на външнотърговските предприятия се дължи преди всичко на изкупени и оставени на отговорно пазене у доставчиците износни стоки, съгласно 358-о разпореждане на Министерския съвет от 18.XII.1967 г.

Характерно е, че докато заемите са изпълнени 106,7 %, то планът по източниците е изпълнен 114,3 %. Реализираното по-голямо общо изпълнение на източниците с 263,3 млн.лв. е насочено за временно покриване на недостига от източници по кредитния план за капиталните вложения - 137,9 млн.лв. и по плана за финансиране на капиталните вложения - 125,4 млн.лв. Тази сума е насочена главно за кредитиране на изпълнени капитални вложения над годишните задачи на обектите предимно за доставка на машини и съоръжения по 173-о решение на МС от 2.XI.1967 г.

Нарастването на източниците е по разплащателните и фондовите сметки на предприятията и организациите, по сметките на ДСК и ДЗИ и по други пасиви.

Средствата по разплащателните и фондовите сметки на предприятията и организациите в края на 1967 г. се увеличиха спрямо плана с 50,6 млн.лв., а спрямо фактическия им размер на 1.I.1967 година - с 44,1 млн.лв. Увеличението на тези средства е главно за промишлените предприятия.

Средствата по сметките на ДСК и ДЗИ, като източник по кредитния план за оборотни средства, са нараснали спрямо плана с 15 %. Прирастът на снетовните влогове общо през 1967 г. възлиза на 358,5 млн.лв. и планът за влогонабирането е изпълнен на 132,8%. От прираста на остатъка по сметката на ДСК при банката, включен в кредитния план за оборотни средства, е приспаднат плановият прираст на влоговете от 225 млн.лв., който, съгласно 138-о решение на Министерския съвет от 1965 г., е използван за кредитиране на високоефективни капитални вложения.

Най-голямо е превишението на ресурсите от групата "Други пасиви". То се дължи на изменението, настъпило по сметките на Българската външнотърговска банка, което е свързано с изпълнението на плана по вноса и износа, плащанията по краткосрочните и дългосрочни заеми с чужбина, салдото на Министерството на външната търговия от ценовите разлики и плановите загуби за 1967 г., както и с изменението, които настъпват в обема на паричното обръщение.

Намаление на ресурсите по плана за кредитиране за оборотни средства се отчита по фондовете на банката в размер на 52,2 млн. лв. Фактическо намаление няма, по част от фондовете на банката, в размер на същата сума, е заделена като ресурс по плана за кредитиране на капиталните вложения. Това се наложи, за да се покрие намалението на бюджетните средства по плана за кредитиране на капиталните вложения в същия размер, поради прехвърлянето им в ДСК за покриване на разликата между поетите от нея заеми за жилищно строителство и жилищно-спестовни влогове. Тази промяна е отразена и в отчета за изпълнение на кредитния план за капиталните вложения.

Изпълнението на кредитния план за капитални вложения за 1967 г. се вижда от следните данни:

№ п о ред	Показатели	План за 1967 г.		Изпълнение	Процент
		Утвърден	Коригиран		
а	б	млн. л е в а		в	г
		1	2	3	4
А. Кредити за капит. вложения					
1.	Заеми за лим. кап. вложения	443,1	431,1	391,4	92,9
2.	Заеми за кап. влож. на ТКЗС	45,0	42,2	48,0	113,4
3.	Заеми за изв. лим. кап. влож.	20,7	18,6	13,2	71,3
4.	Заеми за допълн. кап. влож. нова техника и други	59,4	55,6	62,2	111,9
5.	Заеми по правит. решения	44,4	41,3	38,1	92,1
6.	Кредитен резерв	8,0	-	-	-
Всичко дългосрочни кредити		620,6	578,8	552,9	95,5
Б. Краткосрочни кредити за капитални вложения					
Всичко кредит. кап. влож.		84,0	84,0	151,4	180,0
		704,6	662,8	704,3	106,3

а	б	1	2	3	4
В. Други направления					
1. Намаление на средствата от бюджета за:					
а) подсилване кредитните ресурси					
		-	-	52,2	-
б) кредити на ТКЗС					
		-	-	4,4	-
2. Капитализирани лихви по заемите за кап. вложения					
		-	-	25,7	-
3. Изплатено жилищно строителство за сметка на ДСК					
		-	-	75,0	-
Всичко "В":					
		-	-	157,3	-
Всичко направления на средствата					
		704,6	662,8	861,6	-
Г. И З Т О Ч Н И Ц И					
I. За дългосрочно кредитиране					
1. Фондове на банката					
		-	-	52,2	-
2. Свободни сред. за кредит. в началото на годината					
		28,9	28,9	10,3	-
3. Погашения по заемите за капитални вложения					
		140,1	140,2	181,5	129,5
4. Свободни средства на предприятията и организациите					
		170,0	170,0	47,1	27,7
В това число:					
- фонд "РТУ" на предприятията					
		155,2	155,2	26,5	17,1
- фонд "РТУ" на ТКЗС					
		3,0	3,0	9,1	302,6
5. Прираст по спестовни влогове при ДСК - за кредитиране високоефективни капитални вложения					
		225,0	225,0	225,0	100,0
6. Вноска от бюджета на държавата					
		31,6	-	-	-
Всичко (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6):					
		595,6	564,1	495,5	87,8
7. Временно привлечени средства от плана за оборотни средства					
		25,0	14,7	137,9	-
Всичко източници за дългосрочно кредитиране					
		620,6	578,8	633,4	109,4
II. За краткосрочно кредитиране					
Погашения по краткосрочните заеми за кап. влож.					
		84,0	84,0	153,2	182,4
III. Други източници					
Средства на ДСК за кредитиране на жилищно строителство					
		-	-	75,0	-
Всичко източници:					
		704,6	662,8	861,6	-

Общото изпълнение на кредитния план в частта му за дългосрочно кредитиране на капиталните вложения е 95,5 %, а по отношение на източниците за тях 87,8 %.

Планът за кредитиране на лимитните капитални вложения в промишлеността и строителството на сума 368 млн. лв. е изпълнен на 334 млн. лв. или 90,7 %. В търговията, транспорта и комуналното строителство от планираните кредити за лимитни капитални вложения в размер на 49,3 млн. лв. са използвани 55,8 млн. лв. или изпълнението е 113,2 %. Превъзвешението се дължи на възприетия начин на планиране тези капитални вложения в общ лимит за собствени и заемни средства. При разпределението на този общ лимит по предприятия се установи, че техните собствени средства са по-малко, а кредитът съответно е по-голям от разчетите по финансовия план на страната.

По заемите на ТКЗС е реализирано преизпълнение с 13,4 % в резултат на допълнително завишение на кредитите от Министерския съвет с писмо № 10-125 от 16.IX.1967 г. в размер на 2,2 хил. лв. и на авансово ползувани средства през 1967 г. за сметка на плана за 1968 г. на сума 2,8 хил. лв. Като се вземе под внимание това, фактическото усвояване на кредитите е 99 %.

Заемите за извънлимитни капитални вложения са реализирани 71,3 % от плановите предвиждания. По-значително е неизпълнението по заемите на ДЗС, което се дължи на несвоевременното осигуряване с проекти и сметни документации, неизвършване доставката на някои машини и съоръжения, забавяне отървяването на финансирането и други.

Общо заемите за допълнителни капитални вложения, нова техника и др. са осъществени в размер 111,9 %. Преизпълнението се дължи на осъществени мероприятия предимно в транспорта.

Трябва да се отбележи, че през 1967 г. са отпуснати заеми за допълнителни капитални вложения за 62,2 млн. лв., а погашенията по тези заеми възлизат на 89,5 млн. лв. Средният срок за връщането на тези заеми през последните години е между 11-17 месеца, което показва, че те са високоефективни. Заемите за допълнителни капитални вложения, за нова техника и др. спомогат за

отстраняване тесни места в производството и обръщението, за повишаване производителността на труда, за оползотворяване на отпадъците в производството, за подобряване технологиите и снижаване на себестойността, за разширяване производството на търсени от населението стоки и пр. Чрез тези заеми банката съдействува ефективно за разгръщане творческите инициативи на трудещите се в предприятията за повишаване на рентабилността, за интензификация на производството, за развитието на техническия прогрес.

Планът за заемите по правителствени решения е изпълнен 92,1 %. Неизпълнението е главно по постановление № 10 на Министерския съвет от 16.II.1967 г. за изграждане на жилища и битови сгради за строителни кадри, поради късно предявени искания от строителните организации за разрешаване на кредитите и необезпечаването на обектите с необходимите строителни материали и др.

Значително изпълнение е реализирано по краткосрочните кредити за капитални вложения. При план да се разрешат и погасят заеми за 84 млн.лв., фактически са ползувани кредити в размер на 151,4 млн.лв. и са постъпили погашения в размер на 153,3 млн.лв. По естество тези заеми са краткосрочни и преобладаващата част от тях се погасява до края на плановата година, поради което превизионето им не поражда проблем за кредитния план на банката.

Неизпълнението на източниците е по фонд "РТУ". При планиран прираст по този фонд 155,2 млн.лв. фактически са реализирани едва 26,5 млн.лв. Поради това ресурсите за кредитиране на капиталните вложения се оказаха недостатъчни и за да не се спре строителството, се наложи да се попълнят с временно привлечени средства от плана за кредитиране за оборотни нужди. Средствата по фонд "РТУ" заемат голям дял в общата сума на планираните източници за кредитиране на капиталните вложения и затова тяхното реално планиране е от извънредно важно значение за кредитния план на банката.

III. Главна дирекция "ПРОМИШЛЕННОСТ И СТРОИТЕЛСТВО"

Развитието на заемите за оборотни средства на промишлените предприятия е както следва:

Остатъци на заемите към 31.XII.

Министерства и ведомства	1966 г.		1967 г.		+ увеличение - намаление	
	Общо	От ТЯХ	Общо	От ТЯХ	Общо	От тях просро- чени
	заеми	проср. заеми	заеми	проср. заеми	заеми	
	МЛНИОНИ ЛЕВА					
↳во на енерг. и горивата	19,0	4,6	23,4	4,9	+ 4,4	+ 0,3
↳во на химията и метал.	140,8	71,2	161,8	53,2	+ 21,0	- 18,0
↳во на машиностроенето	144,1	39,4	202,2	57,2	+ 58,1	+ 17,8
↳во лека промишленост	141,0	13,8	133,4	15,6	- 7,6	+ 1,8
↳во на строежите	14,4	6,9	20,1	9,0	+ 5,7	+ 2,1
↳во на горите и гор.пром.	3,5	0,8	7,8	2,8	+ 4,3	+ 2,0
↳во хран. промишленост	584,5	12,7	650,6	12,2	+ 66,1	- 0,5
Народни съвети	10,8	4,2	10,1	4,7	- 0,7	+ 0,5
КС на ТНК	7,8	2,2	3,2	2,0	+ 0,4	- 0,2
Други министерства и ведомства	19,3	16,7	7,0	4,9	- 12,3	- 11,8
Всичко	1085,2	172,5	1224 ⁶	166,5	+ 139,4	- 6,0

Увеличението на заемите за оборотни средства през 1967 г. със 139,4 млн. лв. е главно в предприятията към Министерството на хранителната промишленост - 66,1 млн. лв. - преди всичко поради изкупени в повече зърнени храни; Министерството на машиностроенето - 58,1 млн. лв., главно в ДСО "Балканкар", ДСО "Елпром" и др. предиш поради увеличение на производствената им програма; Министерството на химията и металургията - 21,0 млн. лв. и др.

Сериозен проблем в промишлеността е почти непрекъснатото нарастване на просрочените заеми.

Най-голямо е просрочието в предприятията към Министерството на машиностроенето. През 1966 г. то е било 22,8 % от общия размер на просрочените заеми в цялата промишленост, а през 1967 г. нарасна на 34,4 %. Просрочията са главно в ДСО "Балканкар" - 14,2 млн. лв.; ДСО "Тежко и общо машиностроене" - 8,6 млн. лв.; ДСО "Металообработващи и дървообработващи машини и инструменти" - 2,8 млн. лв.; ДСО "Агромашина" - 5,5 млн. лв. и др. Главни причини за

просрочените заеми да: извлочени от кредитиране производствени запаси и други материали, свръхпланови остатъци от стоково-материални ценности, неприети за кредитиране вземания, недостиг на фонд "Работна заплата" и пр.

Значителен е размерът на просрочените заеми и на предприятията към Министерството на химията и металургията. Те представляват 32 % от общия размер на просрочените заеми в промишлеността. Просрочието е главно в МК "Кремиковци" и МЗ "Ленин" и се дължи преди всичко на голямата свръхпланова загуба при МК "Кремиковци" в размер на 20 млн. лв. и на образувани значителни свръхпланови натрупвания от стоково-материални ценности при тези предприятия.

Въпреки въздействието от страна на банковите клонове, въпросът за просрочията все още не е решен, тъй като се касае главно до недостатъци в материално-техническото снабдяване, реализирането на извънпланови загуби, преразходи в себестойността на продукцията и други слабости в работата на предприятията. Поради това не винаги налаганите кредитни санкции или мерки за въздействие от страна на банката дават необходимия резултат.

В процеса на кредитирането на промишлените предприятия банковите клонове проверяват обезпечеността на банковите заеми за оборотни средства, за да се осигури реалното им покритие със стоково-материални ценности. При този контрол към 31.XII.1967 г. банковите клонове са установили и изключили от обезпечение на заемите ненужни, некачествени, излишни и пр. стоково-материални ценности в размер на 23,3 млн. лв. повече, отколкото през 1966 г. Към същата дата са изключени от кредитиране и 6,8 млн. лева от реализирани загуби, 57,7 млн. лв. отклонени оборотни средства в нередовни вземания, надвнесени суми по фондовете и в бюджета, в недостиг на резултативен фонд "Работна заплата", отклонени оборотни средства в основен ремонт, капитални вложения и др. Относително най-голям дял в сумата на отклонените оборотни средства имат предприятията към Министерството на хранителната промишленост - 23 млн. лв. и Министерството на машиностроенето - 15,1 млн. лева.

Чрез контрола за обезпечението на заемите банковите органи въздействуват на предприятията за ефективното и целево изпъл-

зуване както на заемните, така и на собствените им оборотни средства.

Една от основните задачи на Главната дирекция "Промисленост и строителство" през изтеклата година при кредитирането за оборотни средства бе непрекъснатият контрол за тяхното ефективно използване. За целта тя анализираше всяко тримесечие причините за забавяне обръщаемостта на оборотните средства по обединения, даваше съответни препоръки и прилагаше икономически мерки на въздействие. В резултат на това редица недостатъци в предприятията бяха предотвратявани, други бяха отстранявани, по на тяхно място възникваха нови трудности, които в крайна сметка общо взето забавиха обръщаемостта на оборотните средства в промишлеността.

Оборотните средства на промишлените предприятия, без ДСО "Металхим", ДСО "Булгарплод" и държавните горски стопанства към Министерството на горите и горската промишленост възлизат към 31.XII.1966 г. на 1912 млн.лв., а в края на 1967 г. се увеличили на 2232 млн.лв. или с 320 млн.лв. Средният тримесечен размер за посочените години е нараснал от 1864 млн.лв. на 2156 млн.лв. или увеличението е с 292 млн.лв., което представлява 15,7 %. За този период произведената продукция от същите предприятия е нараснала с 12,4 % или с 3,3 пункта по-малко. Докато през 1966 г. средно със 100 лева оборотни средства е произведена продукция за 365 лева, през 1967 г. тя намалява на 355 лева. Вследствие на това през 1967 г. спрямо 1966 г. са ангажирани относително повече около 60 млн.лв. оборотни средства.

Забавяне на обръщаемостта на оборотните средства в предприятията към Министерството на машиностроенето е 10 дни. За отделни обединения към това министерство забавянето е значително по-голямо: за ДСО "Металообработващи и дървообработващи машини и инструменти" с 43 дни, за ДСО "Автоматизация и приборостроене" - с 34 дни и др.

За да се осигури по-ефективното използване на оборотните средства, банковите органи още в началото на годината извършиха проверки за обвързаността на плановете на предприятията. При тези проверки се разкриха много случаи на необвързани на произ-

водствените, строителните и пласментните планове и се изиска тяхното отстраняване. Вследствие на това бяха снети от плана за материално-техническото снабдяване на МЗ "Ленин", Перник огнеупорни материали за 2 млн. лв., които са били планирани в по-големи количества от необходимите. За МК "Кремиковци" бяха установени значителни необвързки и въпросът беше изнесен пред министъра на химията и металургията и пред Министерския съвет. В резултат на това планът за 1968 г. за добива на желязна руда бе намален с около 460 хил. тона. По този начин бе предотвратено допълнително замразяване на оборотни средства за около 1,2 млн. лв. Необвързки от такъв характер бяха разкрити и при редица други министерства, държавни стопански обединения и предприятия.

Чрез банковия контрол се установи също, че в плановете за 1967 г. за производството и пласмента на министерствата на машиностроенето и на леката промишленост има недоговорена и неспецифицирана продукция общо за 102,9 млн. лв. Тези въпроси бяха поставени пред съответните министерства и обединения, за да вземат мерки за пласиране на продукцията. Освен това бяха прекратени плащанията за материали и разходи, предназначени за такива производства и изключена от кредитиране готова продукция, която не е осигурена с пласмент.

През 1967 г. Главната дирекция проведе съгласувани мероприятия с банковите клонове, с местни партийни и административни органи и със съответните обединения за отстраняване редица слабости в промишлените предприятия. В резултат на това много от финансово затруднените предприятия подобриха работата си. Например Вълнено-текстилният комбинат "Д. Благоев" - гр. Казанлък ликвидира напълно свръхнормативните си запаси за около 1 млн. лв., ДИП "България" в Казанлък намали такива запаси за 10 месеца от изтеклата година от 1,3 млн. лв. на 150 хил. лв., а Памукотекстилният комбинат "Тунджа" - Ямбол ликвидира напълно свръхнормативните си запаси от 1,1 млн. лв. Положителни резултати бяха постигнати и при редица други предприятия.

Независимо от полаганите усилия от банковите органи по ускоряване обръщаемостта на оборотните средства, те не винаги

дават задоволителен резултат. Причините са главно в това, че предприятията не всякога следят за изпълнението на плана за материално-техническото снабдяване в определените с договорите срокове или извършват доставки за по-големи количества от необходимите. От друга страна, заявките за материално-техническото снабдяване се правят преди съставянето на производствения план. По тази причина между материално-техническото снабдяване и производствения план, не във всички случаи се осигурява необходимата обвързка.

В процеса на изпълнението на плановете също се допускат слабости. Снабдителните предприятия често извършват доставки след определените по договора срокове. Поради това предприятията-потребители търсят възможности за извънпланови доставки от други предприятия или чрез заменяне на липсващите материали. След като по този начин е задоволена нуждата от такива материали, снабдителните предприятия доставят планираните количества, които се явяват излишни за предприятията-потребители. В други случаи в предприятията-производители по редица причини, предимно неспазване договорната дисциплина, остават значителни количества готова продукция без осигурен пласмент. Всичко това води до замразяване на значителни оборотни средства.

Въпросите за непрекъснатото увеличаване на собствените оборотни средства на предприятията и за установяване на правилно съотношение между собствените и заемните оборотни средства са извънредно важни. В това отношение обаче все още не са настъпили съществени подобрения. Докато от общия среден тримесечен размер на оборотните средства на промишлените предприятия през 1966 г. собствените оборотни средства са представлявали 30,3 %, банковите заеми - 48,0 % и другите източници - 21,7 %, през 1967 г. дялът на собствените оборотни средства е намалял на 29,3 %, а на банковите заеми се е увеличил на 48,7 % и другите източници - на 22,0 %.

Строителните и монтажните организации в страната изпълниха през 1967 година плана за строителството 107,5 %, като нарастването спрямо 1966 година е 16,9 % при предвидено увеличение по държавния народностопански план 8,5 %. Изпълнението на плана е постигнато с увеличение на основните производствени фондове за посочения период с 32,3 % и на оборотните средства с 23,0 %.

Обръщаемостта на оборотните средства на строителните и монтажните организации от 123 дни през 1966 г. достига 128 дни през 1967 г. или забавянето е с 5 дни, в резултат на което са работили относително в повече с 18,5 млн. лв. Само организациите към Министерството на строежите са забавили обръщаемостта на оборотните средства от 122 дни на 124 дни, поради което се е работило относително в повече с 6 млн. лева.

От проверките на банковите органи през първото полугодие на 1967 г. бяха установени неумни и залемали материали общо за 7,4 млн. лв. В резултат на въздействие от страна на банката до края на м. ноември същата година тези материали бяха намалени на 1,2 млн. лв.

По плана за финансиране на лимитните капитални вложения за промишлеността и строителството беше предвидено да се разходи общо 1311 млн. лв., а фактически са разходвани 1299,7 млн. лева или 99,1 % от предвидените суми по плана.

Финансирани бяха и капитални вложения, непредвидени в плана за лимитните капитални вложения общо за 81,1 млн. лв., от които собствени средства на инвеститорите - 45,5 млн. лв., банкови заеми - 32,5 млн. лв., бюджетни средства - 3,1 млн. лв.

Обемът на лимитните капитални вложения в промишлеността и строителството беше съсредоточен в 1610 обекта, от които 899 надлимитни и 711 подлимитни. Обемът на извънлимитните капитални вложения обхващаше 15 087 обекта, повече от които бяха пускови за 1967 година.

Освен това извън плана за капиталните вложения са кредитирани високоефективни мероприятия по 1559 обекта. За тях са ползувани заеми през 1967 г. за 32,5 млн. лв., от които за нова техника и механизирание на производствените процеси - 8,8 млн. лв. или 27 %, за разширяване и реконструкция на действащи предприятия и производства - 8,1 млн. лв. или 25 %, за нови обекти и производства - 8,7 млн. лв. или 27 %, за складове - 3,2 млн. лв. или 10 % и други - 3,6 млн. лв. или 11 %.

През 1967 г. банковите клонове провеждаха постоянен контрол и за законосъобразното набиране, срочното внасяне и цес-

левото изразходване на средствата по специалните фондове на предприятията от промишлеността и строителството.

От специалните фондове на промишлените предприятия главно значение има фонд "Разширяване и техническо усъвършенствуване". От наличните средства по този фонд и постъпленията през 1967 г. в размер на 412,2 млн. лв. са разходвани 351,9 млн. лв. за финансиране на капитални вложения, попълване собствени оборотни средства, погасяване заеми за капитални вложения, за основен ремонт и други, съгласно план-сметките.

По отношение на постъпленията по фонд "РТУ" контролът на банковите клонове е разкрил редица слабости, допускани от предприятията и преди всичко, че не се осигуряват следващите се постъпления по фонда. Същевременно по отношение на разходите е констатиран стремеж у предприятията да разходват по-големи суми.

По фонд "Социално-битови и културни мероприятия" остатъкът на 31.XII.1967 г. възлиза на 15,6 млн. лева и запазва пивото си от началото на годината.

Близо 60 % от разходите по фонд "СБКМ" - 19,8 млн. лв. са насочени за подобряване на културно-битовото обслужване на работниците, а за строителство и ремонт на сгради със социално-битово предназначение са изразходвани само 4,6 млн. лева, или 14 % от общия размер на разходите. Много от предприятията не изпълняват Временната наредба за фондовете, която ги задължава да отделият за строителство и ремонт на жилищни сгради, общежития, почивни и културни домове, детски заведения, санаториуми, профилакториуми, бани, библиотеки, работнически столове и пр., най-малко 35 % от общия фонд, след като се приспаднат разходите за издръжката на работническите столове и детските здравни заведения. Необходимо е да се обсъди въпросът по-голяма част от средствата по фонд "СБКМ" да се задела специално за строителство и ремонт на жилищни сгради и общежития.

IV. Главна дирекция "ТЪРГОВИЯ, ТРАНСПОРТ И КОМУНАЛНО СТРОИТЕЛСТВО"

Развитието на заемите за оборотни средства на предприятията, които се обслужват и контролират от Главна дирекция "Търговия, транспорт и комунално строителство" се вижда от данните в

следната таблица:

Сектори	31.XII.1966 г.		31.XII.1967 г.		+ увеличение или - намаление на заемите					
	Общо редов- ни и про- срочени заеми	От тях: про- срочени	Общо редов- ни и про- срочени заеми	От тях: про- срочени	Общо редов- ни и про- срочени заеми	Про- сроче- ни				
	млн. лв.	%	млн. лв.	%	млн. лв.	%				
Държавна търговия	732	62,0	24	3,3	603	49,5	25	4,1	- 17,6	+ 4,2
Кооперативна търговия	187	15,9	16	8,6	367	30,1	12	3,3	+ 96,2	- 25,-
Всичко	919	77,9	40	4,3	970	79,6	37	3,8	+ 5,5	- 7,5
Материално- техн. снаб.	218	18,5	8	3,7	185	15,2	5	2,7	- 15,4	- 37,5
Транспорт и съобще- ния	43	3,6	7	16,3	64	5,2	25	39,1	- 51,1	+ 257,0
Всичко:	1180	100,0	55	4,7	1219	100,0	67	5,5	+ 3,3	+ 21,8

Намалението на заемите в държавната търговия в края на 1967 г. спрямо 1966 г. със 129 млн. лв. и увеличението им в кооперативната търговия със 180 млн. лв. е свързано с реорганизацията на вътрешната търговия, съгласно постановление № 66 на Министерския съвет от 1966 г.

Увеличението общо на редовните и просрочените заеми в търговията с 51 млн. лв. се дължи главно на нарастването на стоковите запаси и намаление размера на собствените оборотни средства при държавните търговски предприятия от системата на Министерството на вътрешната търговия.

По разчета на Държавния комитет за планиране стоковите запаси в държавната и кооперативната търговия следваше да се увеличат през 1967 г. със 117 млн. лв., а фактически те са нараснали с 53 млн. лева.

Недостигането на планираните стокови запаси се дължи от една страна на преизпълнението на плана за стокооборота на дребно и от друга страна - на затруднения при сключване на договорите между производствените и търговските обединения.

Просрочените заеми на предприятията от вътрешната търговия заемат сравнително малък дял от общата сума на ползуваните заеми - към края на 1966 г. той е 4,2 % и към края на 1967 г. - 3,7 %.

Намалението на заемите на предприятията за материално-техническо снабдяване се дължи главно на това, че в края на 1966 г. е реализиран авансов внос по плана за следващата година в размер на 65 млн.лв., а в края на 1967 г. вносет възлиза само на 22 млн.лв. Влияние за намаление на заемите оказва и измененият начин за кредитиране на авансовия и предсрочния внос, при който стоково-материалните ценности се кредитират при предприятията-потребители. Това се отрази и на просрочените заеми на предприятията за материално-техническо снабдяване, които са намалени.

Заемите за оборотни средства на предприятията към транспорта и съобщенията от 43 млн.лв. на 31.XII.1966 г. са се увеличили в края на 1967 г. на 64 млн.лв. или с 21 млн.лв. Увеличението е главно на просрочените заеми, които от 7 млн.лв. нарастват за посочения период на 25 млн.лв. или с 18 млн.лв. От тях 17 млн.лв. са на ДСО "БДЖ" и то се дължи на неплатените до края на годината получени вагони и релейни осигурителни инсталации за 10 млн.лв., поради непредвидени средства в плана за лимитните капитални вложения, на изключени от кредитиране стоково-материални ценности за 2 млн.лв. и отнесени в просрочие по ускореното плащане остатъци по валутната сметка на обединението при Българската външнотърговска банка за 4 млн.лв. В началото на 1968 г. обединението уреди плащането на получените вагони и ликвидира свързаното с тях просрочие.

Според балансите на предприятията към търговията, материално-техническото снабдяване, транспорта и съобщенията общият размер на оборотните им средства в края на 1966 година и 1967 година, както и източниците за покриването им са показани в следната таблица:

Отрасли и системи на ръководство	О б щ о оборотни средства		Източници за покриване на оборот- ните средства					
			Собствени обо- ротни сред- ства		Банкови заеми		Други из- точници	
	1966	1967	1966	1967	1966	1967	1966	1967
	млн. лева		п р о ц е н т и					
Търговия - общо	1432	1532	23	21	63	61	14	18
В това число:								
а) стара система	886	64	25	34	62	55	13	11
б) нова система	546	1468	20	20	64	62	16	18
Индустриално-техническо обслужване - общо	293	271	13	16	74	68	13	16
а) стара система	67	71	16	17	67	68	17	15
б) нова система	226	200	11	16	76	68	13	16
Транспорт и съоб- щения - общо								
стара система	187	218	49	46	21	28	30	26
Всичко:	1912	2021	24	22	60	59	16	19
стара система	1140	353	28	38	56	41	16	21
нова система	772	1668	17	20	68	62	15	18

Увеличението на оборотните средства при всички предприятия със 109 млн. лв. е за сметка на увеличението на другите източници със 79 млн. лв. и на банковите заеми - с 30 млн. лв. Собствените оборотни средства запазват абсолютния си размер, а относителното им участие в общия размер на оборотните средства е намаляло от 24 % на 22 %.

Важен и постоянен проблем за Главната дирекция е подобряването на съотношението между собствените оборотни средства и заемите във вътрешнотърговските предприятия. Относителният дял на собствените оборотни средства в общата сума на оборотните средства в началото и края на 1967 г. за търговските предприятия, работещи по новата система, остава неизменен - 20 %. За търговските предприятия на окръжните народни съвети той е 21,7 %, ДТП "Мототехника" - 6,6 %, търговските бази на ДТО - 1,9 %, за потребителните кооперации - 34,4 % и окръжните кооперативни съюзи - 3,9 %.

За засилване въздействието на банката за по-ефективно използване на оборотните средства през 1967 г. Главната дирекция се насочи към нови форми за кредитиране на вътрешнотърговските предприятия, които да бъдат в съответствие с изискванията на принципите на новата система на ръководство на народното стопанство. Това се намагаше и от обстоятелството, че от 1.I.1967 г. почти всички вътрешнотърговски предприятия преминаха на работа по новата система на ръководство на народното стопанство. От 1.VII.1967 г. бе заложено опитно кредитиране в няколко окръзи на база обръщаемостта на стоковите запаси. Досегашните резултати от експеримента дават основание да се приеме, че чрез него се засилва въздействието на банката върху дейността на предприятията.

През 1967 г. Главната дирекция проучи състоянието и структурата на стоковите запаси. Установи се, че наличните стокови запаси, които осигуряват продажбите за 99,6 дни, могат да се приемат като достатъчни за редовното снабдяване на населението от гледна точка на обема им. Структурата на стоковите фондове обаче е незадоволителна. Докато от едни стокови групи наличностите превишават потребностите на населението, количествата по други групи са недостатъчни.

Във връзка с подобряване на структурата и осигуряване достатъчно стокови фондове за изпълнението на растежа по стокооборота, Главната дирекция проучи и въпроса как търговските предприятия и организации използват създадените възможности с 27-о и 28-о постановления на Министерския съвет за осигуряване на допълнителни стокови фондове. Установи се, че през 1967 г. се осъществи значителен ръст спрямо 1966 г. Независимо от това обаче възможностите, които създават тези постановления, все още не се използват в достатъчна степен за задоволяване потребностите на населението.

Вътрешнотърговските предприятия ускориха обръщаемостта на стоковите запаси. Предприятията за търговия на едро и дребно към окръжните народни съвети при планова обръщаемост 63,3 дни са постигнали обръщаемост 52,1 дни, а в общественото хранене - съответно 23,2 и 20,7 дни. Ускорението в кооперативната търговия на дребно е 2,4 дни, в общественото хранене - 0,1 дни и в търговията на едро - 18,3 дни. Това ускоряване е резултат и на недостигане на пла-

новия размер на преходните стокосни запаси в края на 1967 г., поради чувствително преизпълнение на плана за стокооборота в условията на извънплановото нарастване на паричните доходи и разходи на населението.

Залежалите и труднопласируемите стоки са важен проблем в дейността на вътрешнотърговските предприятия. С разрешаването на този въпрос от дълго се занимават Министерството на вътрешната търговия, Централният кооперативен съюз, банката и други ведомства. Полаганите досега усилия обаче не дадоха желания резултат. По наше мнение въпросът за залежалите стоки следва да се разглежда в две насоки: от една страна раздвижване на наличните в предприятията залежали стоки и включването им в активния стокооборот и от друга - осигуряване своевременна разпродажба на стоките, които в бъдеще ще залежат. Наред с мерките за допълнителни обработки, поправки и преразпределение на залежалите стоки за осигуряване на тяхната реализация необходимо е да се извършва своевременно преоценка на тези стоки. През 1967 г. банката разреши на предприятията към Министерството на вътрешната търговия и на Централния кооперативен съюз заем срещу бъдещи постъпления по фонд "Регулиране цените на дребно". За по-удачното решаване на въпроса за залежалите стоки е целесъобразно да се премине към диференцирани отчисления за фонд "Регулиране цените на дребно" по основни групи стоки, към регулярно обезценяване на сезонните стоки след изтичане на сезона им, както и към премахване на централизираното набиране на начисленията по фонда към министерството и обединенията. По-голямата част от средствата по фонд "Регулиране цените на дребно" следва да останат при предприятията и организациите, за да могат да разполагат с тях винаги, когато имат нужда. Тези мероприятия трябва да се съчетаят със засилване на въздействието на търговските предприятия върху техните доставчици за производство и доставка на качествени стоки.

За да се подобри относителният дял на собствените оборотни средства в стокосния норматив на държавните търговски предприятия, чиито единствен източник се явяват отчисленията от дохода на предприятията за фонд "РТУ", целесъобразно е на предпри-

тията, които имат собствени оборотни средства в размер по-малък от 30 %, банката да разреши специален заем за по-продължително време (примерно до 5 години), в който срок те да заделят от дохода си необходимите средства за погасяване на заема.

Сериозни затруднения срещат предприятията за материално-техническо снабдяване поради определените им нереални нормативи. Наднормативните натрупвания на тези предприятия в края на 1966 г. представляват 57,8 % спрямо цялата стокова наличност, а в края на 1967 г. - 45,6 %. Това показва, че разпореденията на 54-о постановление на Министерския съвет от 15.XII.1965 г. за определяне на реални нормативи на тези предприятия все още не се изпълняват. За някои от тях нормативите за 1967 г. се увеличиха с 15-20 %, но с това не се разреши въпросът.

Определянето на реални нормативи стана още по-належащо, тъй като с 44-о постановление на ЦК на БКП и МС от 14.X.1967 г. за повишаване рентабилността на икономиката се нареди по-голямата част от материалните запаси да се съсредоточат в снабдителните предприятия.

Във връзка с това със 17-о постановление на Министерския съвет от 6 април 1968 г. отново се разпоредва до края на 1968 г. да се установят нормативи за запасите от основни суровини и материали в пласментно-снабдителните предприятия.

Планът за кредитиране и финансиране за капитални вложения на предприятията, обслужвани и контролирани от Главна дирекция "Търговия, транспорт и комунално строителство", е изпълнен както следва: (Вж. таблицата на страница 44).

Неусвояването на предвидените по плана средства за финансиране и кредитиране на лимитните и извънлимитните капитални вложения общо е 14,5 %.

През 1967 г. значителни заеми за извънлимитни капитални вложения са отпуснати на предприятията към транспорта и съобщенията. Отпуснати са 28 заема за около 10 млн. лв. за строителство на автоматични телефонни централи и кабелни мрежи, съгласно 63-о постановление на МС от 1966 г. По реда на 33-о постановление на МС от 1962 г. са ползувани заеми в размер на 5,1 млн. лв. за подобря-

№ П О Р Е Д	Отрасли и видове капитални вложени я	ИЗТОЧНИЦИ									
		Финансиране и кредити- ране на кап. вложения през 1967 г.									
		План	Отчет	Бюджетни средства		Банкови заеми		Собствени средства			
млн. лв.	%	млн. лв.	%	млн. лв.	%	млн. лв.	%				
1.	<u>Вътрешна търговия и матер.-техн. снабдяване - общо</u>	137,0	116,3	84,1	21,7	18,5	58,0	50,0	36,6	31,5	
	В това число:										
а)	лимитни кап.вл.	75,1	66,2	88,0	21,6	32,6	36,8	55,6	7,8	11,8	
б)	извънлимитни вкл. допълн. кап. влож.	61,9	50,1	80,9	0,1	0,2	21,2	42,3	28,8	57,5	
2.	<u>Транспорт и своб- ценния - общо:</u>	291,6	256,3	87,9	123,7	48,2	72,2	28,2	60,4	23,6	
	В това число:										
а)	лимитни кап.влож.	244,0	219,1	90,0	123,3	56,3	42,1	19,2	53,7	24,5	
б)	извънлимитни вкл. допълн. кап.влож.	47,6	37,2	78,1	0,4	1,0	30,1	80,9	6,7	18,1	
3.	<u>Комунално строи- телство и услуги</u>	359,9	301,3	83,9	197,1	65,4	20,3	6,7	83,9	27,9	
	В това число:										
а)	лимитни кап.влож.	233,6	207,1	88,7	166,3	80,3	17,4	8,4	23,4	11,3	
б)	извънлимитни вкл. допълн. кап.влож.	126,3	94,2	74,6	30,8	32,6	2,9	3,2	60,5	64,2	
	Всичко (1+2+3)	788,5	673,9	85,5	342,5	50,8	150,5	22,3	180,9	26,9	
а)	лимитни кап.влож.	552,7	492,4	89,1	311,2	63,2	96,3	19,6	84,9	17,2	
б)	извънлимитни вкл. доп. кап.влож.	235,8	181,5	77,0	31,3	17,2	54,2	29,9	96,0	52,9	

ване на транспортното стопанство: гарово, пътно и вагонно и за осигуряване безопасно движение чрез построяване на автоматични блоkirовки и релейни осигурителни инсталации. На Главното управление на пътищата са отпуснати 5 засна за над 9 млн. лв. и на ДСО "Транспред" един заем за 4,6 млн. лв. за набавяне механизация и палети за подобряване товаро-разтоварните дейности.

С оглед повишаване интензивността в транспортните организации и за най-ефективното използване на капиталните вложения, главната дирекция извърши проучване върху използваемостта на основните производствени фондове в ДСО "Български държавни железници", ДСО "Автотранспорт" и ДСО "Транспред".

Резултатите показаха, че въпреки бързото увеличение и модернизирание на материално-техническата база в транспорта, редица технико-икономически показатели са влошени, а темповете на нарастване производителността на труда намалени. Така при ж.п. транспорт при нарастване на производствените фондове през 1967 г. с 6,5 %, при среден ръст за периода 1962-1966 г. 3,1 %, производителността на труда е нараснала едва 1,7 %, при среден ръст за същия период - 6,0 %, а себестойността при средногодишно снижение за това време 2,8 % през 1967 г. бележи завишение 5,3 %. Влошено е използването на локомотивите, вагоните, автомобилите и товаро-разтоварната и подемна механизация.

Една от причините за това състояние е, че в ж.п. транспорт капиталните вложения се насочват предимно за развитие на локомотивното стопанство - с темпове, превишаващи планираните, за сметка на което изостава развитието на гаровото, железопътното и вагонното стопанство. Това не дава възможност да се използва цялата теглителна мощ на новата високопроизводителна техника. Бързо нарастващата механизация и палетизация за ускоряване товаро-разтоварните работи сега се ползува недостатъчно поради липса на съгласуваност между транспортните организации и товародателите.

Изводите, които направи главната дирекция, въз основа на проучванията, позволиха тя по-правилно да насочи своята кредитна политика и да подпомогне предприятията с кредити за допълнителни високоефективни капитални вложения, нова техника и други именно за преодоляване на тесните места в развитието на транспорта. Така през 1967 г. дирекцията разреши заеми за нова техника на ДСО "БДЖ" 48 броя за 13,7 млн. лева.

У. Главна дирекция "СЕЛСКО И ГОРСКО СТОПАНСТВО"

Заемите за оборотни средства на предприятията към селското и горското стопанство в края на 1966 г. и 1967 г. заемат съответно 5 % и 6 % от общия размер на банковите заеми за оборотни средства в страната. Този малък относителен дял на заемите се дължи на особеностите във формирането на оборотните средства на посочените предприятия, което се вижда от следните данни:

№ п о р е д	Предприятия от селското и гор- ското стопанство	Общо оборот- ни средства към 31.XII.		Източници						
				Собствени оборотни средства		Банкови заеми		Други		
		1966 г.	1967 г.	1966	1967	1966	1967	1966	1967	
		млн. лв.		п р о ц е н т и						
1. По-главни предприятия от държавния сектор:										
	а) ДСО "Сортови семена"	73,6	75,0	27	26	61	58	12	16	
	б) ДСО "Горско стоп. и дърводобив"	40,8	42,5	44	45	33	25	23	30	
	в) ДСО "ДЗС"	233,8	259,2	54	51	10	18	36	31	
	Всичко:	348,2	376,7	48	45	23	27	29	28	
2. Т К В С ¹										
	А общо:	1419,0	1530,0	54	52	3	4	43	44	
	А общо:	1767,2	1906,7	53	50	7	9	40	41	

ЗАБЕЛЕЖКА:

Данните за другите източници на ТКВС в края на 1967 г. са взети по наша ориентировъчна преценка.

Характерно е, че ТКВС, предприятията към ДСО "ДЗС" и към ДСО "Горски стопанства и дърводобив" покриват значителна част от оборотните си средства за сметка на други източници, състоящи се главно от временни задължения към кооператори, работници, служители и др. Те разполагат и със значителни собствени оборотни средства. Поради това относителният дял на заемите е сравнително малък.

Развитието на "Фонд в оборотни средства" и специалните фондове на ТКЗС, които представляват техните собствени оборотни средства в края на годината за периода 1965-1967 г. е както следва
(В млн. лева)

Показатели	1965 г.	1966 г.	1967 г.
1. Фонд в оборотни средства	587,0	598,0	639,0
2. Специални фондове	104,0	170,5	153,4
В това число:			
а) Фонд "СБКМ"	37,6	40,4	35,7
б) Резервен за възнаграждение труда на кооператорите	61,4	101,1	117,4
в) Разшир. соц. придоб. на кооп.	-	29,0	-
г) Други	5,0	-	0,3
Всичко (1 + 2)	691,0	768,5	792,4

Както се вижда от горните данни, ТКЗС непрекъснато увеличават собствените си оборотни средства. С това те укрепват финансовата си база, което съответствува на изискванията на новата система на ръководство на народното стопанство.

Развитието на заемите за оборотни средства в селското и горското стопанство се характеризира със следните данни:

Сектори	31.XII.1966 г.		31.XII.1967 г.		+ разлики в %	
	млн. лв.	%	млн. лв.	%	Ред. и проср. заеми	Проср. заеми
1. Държавен сектор	87,8	4,3	107,5	1,2	+ 22,4	- 70,7
В това число:						
На новата система - ДЗС	23,0	0,6	46,3	0,4	+101,3	-41,5
2. Кооперативен сектор - изцяло на новата система	45,3	1,6	81,6	5,8	+ 80,2	+259,5
Всичко (1 + 2)	133,1	5,9	189,1	7,0	+ 36,1	+19,3

Заемите за оборотни средства в края на 1967 г. са увеличени в сравнение с 1966 г. с 56 млн. лв., от които в държавния сектор - 19,7 млн. лв. и в кооперативния сектор - 36,3 млн. лева.

Увеличението на заемите в държавния сектор се дължи главно на отсрочването им поради несвоевременно превеждане от ДСО "ДЗС" на ДЗС полагаемите им се премии за регулиране на рентабилността и на сумите за покриване на нанесените щети от природни бедствия; забавяне реализацията на тютюните в някои окръзи; увеличение запасите от фуражи; увеличение на заплатите, както и на цените на торовете и др.

В кооперативния сектор увеличението на заемите е резултат предимно на изплатени повече суми за фонд "Пенсиониране на земеделските стопани-кооператори" поради увеличение размера на вноските по този фонд, съгласно 29-о постановление на Министерския съвет от 1967 г.; извършени допълнително материални и трудови разходи за обработката на пострадалите площи от природни бедствия; вложени в повече торове и извършени допълнителни мероприятия за подсигуряване на по-високи добиви през 1968 г.; отсрочване на част от заемите поради закъсняване на реализацията на тютюните и пр.

Увеличението на просрочените заеми на ТКЗС се дължи предимно на неизпълнение на плана за реализацията на продукцията в някои ТКЗС до края на годината; доставени непланирани строителни материали; превъздействие на определените размери за максималните запаси от резервни части и материали за ремонт и др.

От проверките през годината в някои клонове на ДСО "Сортови семена" бе установено, че значителна част от заемните средства са били ангажирани в зеленчукови семена, добити отпреди 6-7 години. Така в поделението на обединението в град Пловдив към 30.XI.1967 г. от общата наличност зеленчукови семена за 687 хил. лв., семената от реколти 1961-1965 г. - са възлизали на 366 хил. лв., в гр.Г.Оряховица от наличните зеленчукови семена за 692 хил. лв. от минали реколти са добити семена за 339 хил.лв. и др. Въпросът за тези семена е поставен своевременно пред главния директор на обединението и са взети мерки да бъдат продадени през първото полугодие на 1968 г.

При банковото обслужване и контрол на предприятията от селското и горското стопанство са разкрити редица нарушения на договорната и платежната дисциплина. В някои случаи изкупвателните организации не са изкупували в определените графици договорената

селекостопанска продукция като зеленчуци, овоци, телешки и свински кожи, свине, тютюн и др., а от друга страна са допускани нарушения на наредбите за окачествяване на продукцията и т.н. Много ТКЗС обаче не полагат необходимите грижи за своевременно издаване на платежните документи и за събиране на вземанията си от изкупувателните организации и др. Във всички тези случаи банката е въздействувала за предотвратяване и отстраняване на допусканите нередности, а при необходимост с изнасяла въпросите пред местните държавни и партийни органи или пред висшестоящите организации на предприятията.

По отношение на ежемесечното авансиране на кооператорите нарушенията са намалели значително през отчетната година. Преавансиране е допуснато от малък брой ТКЗС и при това преавансираните суми са били събрани още при следващите се аванси.

Подобрена е и работата на банковите клонове и окръжните кооперативни съюзи относно проверките за правилното приключване сметките на ТКЗС в края на годината и по съставянето на схемата за разпределение на общия им доход. Чрез тези съвместни проверки са разкрити и отстранени редица грешки и нарушения като опаричаване на продукцията на по-високи цени, намаляване на процентите за заделанията за фонд "РТУ", невнасяне на амортизационни отчисления в края на годината, извършване на приключването без инвентаризация и др. За разкритите нарушения са взети съответни мерки и те са отстранени.

Планът за кредитиране на ТКЗС за капитални вложения през 1967 г. е утвърден на 47,7 млн.лв., а изпълнението му е 47,9 млн. лв. или 100,2 %. Освен това по кредитния план са предвидени краткосрочни заеми на ТКЗС за покриване временен недостиг на средства по фонд "РТУ" на сума 42 млн.лв., а изпълнението е 45,9 млн.лв. или 109,2 %. Тези заеми се издължават в определените срокове, тъй като планът за набиране средства по фонд "РТУ" за 1967 г. е изпълнен 104 %.

Изпълнението на плана за капиталните вложения на ТКЗС през 1967 г. е по-добро от изпълнението на плана за 1966 г. Въпреки това то все още е недостатъчно. Основните причини за неизпълнението на плана са: късно започване на строителството през есента

след прибиране на реколтата, липса на някои строителни материали и работна ръка и даване предимство на производствената работа пред капиталното строителство.

Изпълнението на плана за лимитните и извънлимитните капитални вложения в държавния сектор на селското и горското стопанство е както следва:

(В хиляди лева)

Видове капитални вложения по обединения	План	Изпълнение	%	Източници на финансиране и кредитиране			
				Бюдж. средства	Собст. средства	Банков кредит	Средства на изп.
I. Лимитни капитални вложения							
1. ДСО "ДЗС"	10044	7692	76,6	-	5858	1570	264
2. ДСО "Напоителни системи" (Водно стоп.)	47711	48589	101,2	37355	6989	-	4245
3. ДСО "Сортови семена"	2310	2035	88,1	-	2035	-	-
4. ДСО "Горски стопанства и дърводобив"	5289	5220	98,7	-	5220	-	-
5. Други земедел. отрасли (МТС, АСН и др.)	32142	28631	89,1	12977	15249	-	405
Всичко:	97496	92167	93,6	50332	35351	1570	4914
II. Извънлимитни капитални вложения							
1. ДСО "ДЗС"	59288	54400	91,8	327	48927	5146	-
2. ДСО "Напоителни системи" (Водно стоп.)	-	-	-	-	-	-	-
3. ДСО "Сортови семена"	5467	4727	86,4	1486	3241	-	-
4. ДСО "Горски стопанства и дърводобив"	-	-	-	-	-	-	-
5. Други земедел. отрасли (МТС, АСН и др.)	5893	4775	81,0	944	3831	-	-
Всичко:	70648	63902	90,4	2757	55999	5146	-

Лимитните капитални вложения на ДСО "Държавни земеделски стопанства" са осъществени със собствени средства 76,1 %, банков кредит - 20,4 % и със средства на изпълнителя - 3,5 %.

Неизпълнението на плана за лимитните и извънлимитни капитални вложения при ДЗС се дължи предимно на слабата организация на ДЗС по набирането на строителни работници. По вина на ДЗС, финансирането на краварниците за по 400 крави беше късно открито. Забавено е представянето в банката на проектосметните документации и късно са доставени виброелементите от ЗСК "Кремиковци". От предвидените по кредитния план средства за дългосрочно кредитиране на извънлимитните капитални вложения в размер на 6,8 млн. лв. са усвоени кредити в размер на 5,1 млн. лв. или 75 %. Най-значителна е частта на ползувания банков кредит за животни за основни стада - 30 % и строителство - 25 %.

ДСО "Напоителни системи" изпълни плана си 101,2 % с източници за финансиране: републикански бюджет - 76,9 %, собствени средства - 14,4 % и средства на изпълнителя - 8,7 %.

При ДСО "Сортови семена" неизпълнението на плана за извънлимитните капитални вложения идва от недостатъчното изпълнение на плана за мелiorациите - 72 %, за трайните насаждения - 75 % и за строителството - 77 %.

През 1967 г. пред главната дирекция с особена острота стояха въпросите за установяване на причините за някои нерентабилни дейности на ТКЗС и държавните селскостопански и горски предприятия, за намаление дялът на материалните разходи в стойността на общата продукция, както и на свръхнормативните запаси, за обезпечаване на банковите заеми за оборотни нужди и др. За изясняване на въпросите се извърши основно проучване за рентабилността на животновъдството в ТКЗС и ДЗС и за причините на загубите в стопанствата с обвързани фуражни баланси. Проучиха се и причините за нарастването на дяла на материалните разходи в общата продукция на ТКЗС с цел да се съдействува при кредитирането за оборотни нужди за икономии на разходи, за снижение себестойността на продукцията и за ускорение обръщаемостта на оборотните средства на стопанствата. През годината се води непрекъснатата борба за снижение на свръхнормативните запаси от резервни части при ТКЗС, които от 5,8 млн. лв. на 31.XII.1966 г. намаляха на 1,7 млн. лв. на 31.XII.1967 г.

Спазването на договорната дисциплина като предпоставка за успешното провеждане на новата система на стопанско ръководство, беше важна задача, чрез която главната дирекция непрекъснато въздействуваше върху кредитираните селскостопански и горски предприятия за изпълнение на поетите договорни задължения. За целта се извършиха основни проучвания в цялата страна по спазване на договорната дисциплина между селскостопанските и горски предприятия и изкупвателните организации. Изводите от проучванията бяха направени достойно и на банковите клонове при ин-структирането им по места, за да съдействуват за повдигане на договорната дисциплина.

В изпълнение на т.5 от 65-о постановление на МС от 1967 г. за реорганизация на банковата система, още в началото на годината главната дирекция взе мерки за подобряване на системата за разрешаване на дългосрочните кредити на ТКЗС. Възприе се дългосрочните кредити да се разрешават само след доказване на икономическия ефект от отделните обекти. Заложен бе основен принцип - ефектът да се търси чрез срока за откупуване на капиталното вложение, съобразен с приетите от банката срокове за изплащане на отделните видове заеми. В резултат на тази промяна се задълбочиха икономическите проучвания и анализи при разрешаване на дългосрочни кредити на стопанствата, създадоха се предпоставки за по-правилно определяне структурата на капиталните вложения.

Опитът показва, че банката не трябва да кредитира строителни обекти в селското стопанство по типови проекти, които не са предварително експериментирани. Освен това трябва да се отбележи, че голяма част от съществуващите типови проекти са остарели и не отговарят на новите производствени и технологически изисквания за концентрация и специализация в животновъдството и растениевъдството.

VI. СЧЕТОВОДНО-ОПЕРАТИВНА РАБОТА

Счетоводната отчетност в банката през годината е поддържана на добро равнище. Непрекъснато увеличаващият се обем на счетоводно-оперативната работа, новите задачи и изисквания, свързани с реорганизацията на банките и с новата система на сто-

банско ръководство предизвикаха значителни затруднения и голямо напрежение в работата на банковите счетоводни работници. Операциите на банката се увеличават непрекъснато, докато броят на счетоводните работници е задържан почти на едно и също равнище. За периода 1960-1967 г. броят на операциите и на счетоводните работници на бившите БНБ и БИБ, а за 1967 г. на БНБ са били както следва:

Години	Брой на операциите	Брой на счетоводните работници	Брой на операциите на един смет. работник
1960	31 146 580	2 708	11 502
1961	34 403 450	2 681	12 832
1962	36 583 009	2 621	13 958
1963	37 964 306	2 578	14 726
1964	40 588 962	2 629	15 439
1965	43 212 656	2 717	15 905
1966	46 654 606	2 683	17 389
1967	50 482 644	2 684	18 809

В сравнение с 1960 г. през 1967 г. броят на операциите се е увеличил с 19 336 064 или с 62,1 %, докато броят на счетоводителите е намален с 24 или с 0,9 %. Броят на операциите на един счетоводен работник през 1967 г. спрямо 1966 г. се е увеличил с 1625 бройки или с 9,3 %. Този увеличен обем на работата е извършен за сметка на подобряване формите и методите на работа, съкращаване на излишни процеси и звена, съоръжаване с малка и средна канцеларска техника, повишаване на квалификацията, но също така и за сметка на претоварване на счетоводителите с извънреден труд, което се отразява на качеството на работата.

Организацията на счетоводно-оперативната работа в банката е изградена на основата на ръчно записване на документите по оборотните ведомости и пр. Понастоящем банката разполага главно с малка и средна канцеларска техника - пишешци, събирачни и изчислителни машини от най-различни модели, по-голямата част от които са доставени преди повече от 10 години и са вече напълно износени.

Още по-лошо е положението със средната техника. Банката разполага със 107 счетоводни машини, с които са оборудвани 22 банкови клона, от всичко 133 клона. В тези 22 клонове през 1967 г. са организирани машинно-счетоводни бюра. Използването на машините в бюрата е централизирано, което дава възможност със сравнително малък брой машини да се обхване цялата синтетична и аналитична счетоводна отчетност. Резултатите от работата в машинно-счетоводните бюра са добри. В тази насока предстои да се направят още някои подобрения в организацията на счетоводната работа, подобряване и типизиране на формулярите и пр. Очевидно е обаче, че по отношение на механизацията на работата в банката е сложено само начало и че през следващите две-три години трябва да се доставят по-голям брой счетоводни машини, с които да се обхване работата при всички банкови клонове.

При доставката на средна канцеларска техника трябва да се държи сметка и за бъдещата електронна обработка на икономическата информация в банката, на която са сложени основите чрез организирането на Електронно-изчислителен център. Предвижда се този център да обхване обработката на банковата информация за клоновете в София до края на 1970 г., а в провинциалните клонове до 1975 г. Това налага да се предприемат бързи мерки за механизацията преди всичко на банковата счетоводна отчетност във всички банкови клонове.

Аналогично е положението с механизацията на касовата работа. Почти всички банкови клонове са снабдени с машини за броење на монети, но те са стар модел, употребявани са от 6 години и са износени. Поради това някои от тях не дават нужната производителност, а други не се използват. През 1967 г. беше доставена от Англия единствена за сега машина за броење на банкноти, която работи много добре, но е недостатъчна. През I тримесечие на 1967 г. се направи заявка за още 5 такива машини, но тя не може да бъде осъществена поради липса на конвертируема валута. Налага се да се реши бързо въпросът за доставката на нови високопроизводителни машини за изброяване на банкноти и монети, за да се облекчи трудът на касовите работници.

За по-нататъшно подобряване на счетоводно-оперативната работа в банката предстои да се въведе нов сметкоплан на банката, отговарящ на нуждите на банковата дейност и на контролните функции на банката, същевременно - на установените отрасли в народното стопанство. На основата на принципите на научна организация на труда да се изгради по-производителна организация на труда в банковата счетоводна отчетност, като се създадат и необходимите предпоставки за електронна обработка на информацията.

Необходимо е през 1968 и 1969 г. да се доставят поне 400 събирачни, 200 изчислителни и 250 счетоводни машини, а също така 4 машини за броене на банкноти и 200 машини за броене на монети. За целта за 1968 и 1969 г. следва да се разреши на банката 570 000 валутни лева конвертируема валута.

VII. СЪСТОЯНИЕ НА КАДРИТЕ

Общият брой на служителите при Българската народна банка от 7882 души на 1 януари 1967 г. е намален на 7651 души в края на 1967 г., или с 231 души, което представлява 3 %. Намалението е предимно в банковите клонове и засяга техническите кадри за инвеститорски контрол, който се изве от Българска народна банка.

От общия брой на персонала при банката 3890 души или 50,8% са жени, в това число в счетоводния състав - 84,8 %, в касовите служби - 56,9 % и в икономическите кадри - 19,4 %.

По партийна принадлежност служителите при банката се разпределят: 1277 служители са членове на БКП, 242 са членове на БЗНС и 886 са членове на ДИМС.

По образование служителите при банката се разпределят: с висше образование - 20 %, със средно икономическо образование - 43 %, със средно гимназиално образование - 23,4 % и с основно образование - 13,6 %. От икономическите кадри с висше образование са 47,2 %, от техническите кадри - 14,2 %, а от счетоводните - 8,2 %.

По възраст служителите при Българска народна банка се разпределят така: до 30 години - 20,5 %, до 40 години - 33,5 %, до 50 години - 27 % и над 50 години - 19 %. В системата на банката има служителки жени над 55-годишна възраст - 51 души, а мъже

над 60 години - 132 души.

По трудов стаж служителите се разпределят: до 3 години - 721, до 10 години - 1650, до 20 години - 2994 и над 20 години - 2286 души.

Ежегодното въвеждане в действие на нови предприятия и производствени мощности и повишените изисквания към банката увеличават обема на нейната работа и нуждата от банков специалисти. През 1967 г. броят на икономическите работници в системата на банката се увеличи само с 28 бройки, което е крайно недостатъчно. Съгласно сега действащите нормативи по типовия щат на банковите клонове се полагат допълнително 230 бройки икономически работници.

Състоянието със счетоводните работници е още по-лошо. По щата за 1968 г. са дадени с 370 бройки по-малко, отколкото се следват според нормативите по типовия щат. Наложително е броят на счетоводителите в банковите клонове да се увеличи най-малко с 200 бройки.

Особено голяма е натовареността на касовите работници при банката. През годината един касов работник е обработвал 13 900 000 броя парични знаци или средно дневно по 44 840 броя. Тази натовареност на банковите касови работници е несравнено по-голяма в сравнение с другите предприятия, учреждения и организации. При това, като се има пред вид, че 57 % от касовите работници при банката са жени, част от които отсъствуват продължително по бременност и майчинство, създава се допълнително напрежение в касовата работа. Поради това за обработката на постъпилите пари при всички банков клонове всеки ден системно се привличат в помощ счетоводните работници и инспектори по кредита, което пречи на тяхната и без това претоварена работа и внася несигурност в самата касова работа. Голямото напрежение в работата на касовите работници увеличава вероятността за грешки, които във всички случаи са свързани с риск по опазване на обществените парични средства и носят материална отговорност. За да се осигурят условия за нормална и качествена работа на банковите каси, нужно е да се увеличи броят на касовите работници в съответствие с действителния обем на касовата работа, съобразно с нормативите по типовия щат с нови 100 бройки.

За повишаване квалификацията на служителите и запознаването им с новите документи, свързани с реорганизацията на банковата система, Централното управление на банката проведе през 1967 г. девет осемдневни курсове за квалификация. В тези курсове взеха участие 215 души директори и заместник-директори на банкови клонове и 185 души началник отдели и инспектори. Освен това през четвъртото тримесечие бяха проведени и три двадесетдневни курса, в които взеха участие 120 души главни инженери, зам. главни инженери и техническите инспектори на банковите клонове.

В главните отраслови дирекции при Централното управление и в клоновете на банката се проведоха курсове за квалификация със специалистите от дирекциите и клоновете.

VIII. ПРИХОДИ И РАЗХОДИ НА БАНКАТА

Приходите и разходите по дейността на банката през 1967 г. в сравнение с 1966 г. са както следва:

№ п о ред	Приходи и разходи	1966 г.	1967 г.	+ увеличение - намаление през 1967 г.	
				хиляди лева	%
А. Приходи					
1.	Лихви по заеми за оборотни средства, съучастие, ценни книжа и по сметки в чуждестранна валута	86 968	98 925	+ 11 957	13,75
2.	Лихви по заеми за капитални вложения и други	14 670	21 671	+ 7 001	47,72
3.	Приходи от комисионни операции	20 478	22 244	+ 1 766	8,62
4.	Курсова разлика и други от девизни операции	460	1 827	+ 1 367	287,17
5.	Други приходи	1 544	3 686	+ 2 142	138,73
	Всичко:	<u>124 120</u>	<u>148 353</u>	<u>+ 24 233</u>	<u>19,52</u>
Б. РАЗХОДИ					
1.	Административно-управителни разходи	11 647	16 366	+ 4 719	40,52
2.	Лихви по текущи сметки	35 486	45 052	+ 9 566	26,96
3.	Курсова разлика и други от девизни операции	450	616	+ 166	36,89
4.	Други разходи	1 671	1 672	+ 1	-
	Всичко:	<u>49 254</u>	<u>63 706</u>	<u>+ 14 452</u>	<u>29,34</u>
	Чиста печалба:	<u>74 866</u>	<u>84 647</u>	<u>+ 9 781</u>	<u>13,07</u>
	Всичко:	<u>124 120</u>	<u>148 353</u>	<u>+ 24 233</u>	<u>19,52</u>

От общата сума на приходите най-голям дял заемат лихвите - 81,29 %. Това се дължи на нарасналия общ размер на банковите заеми, на разширяване приложението на диференцираните лихвени проценти по някои заеми. Увеличението на приходите от комисионни операции и други доходи с резултат на нарастването на външотърговския обмен.

Административно-управленческите разходи през 1967 г. се увеличиха спрямо 1966 г. с 4,7 млн. лв. Бюджетът на Българска народна банка и Българска външотърговска банка е утвърден за 17 060 хил. лева, а фактически са изразходвани 16 366 хил. лева, или е реализирана икономия от 694 хил. лева.

От извършените разходи най-голям абсолютен и относителен дял заемат платените лихви по текущите сметки. От общото увеличение на тези разходи, възлизащи на 9 566 хил. лева, главната част са платени повече лихви през 1967 г. в сравнение с 1966 г. на Държавна спестовна каса в размер на 11 285 хил. лева. Това се дължи на значителното увеличение на предепозираниите влогове по сметката на Държавна спестовна каса, олихвявани с 3,5 % годишна лихва.

В реализираната чиста печалба в размер на 84 646 940,25 лева се включва чистата печалба на Българска народна банка от 45 804 502,36 лв. и чистата печалба на Българска външотърговска банка от 38 842 437,89 лева.

За сметка на реализираната печалба от Българска външотърговска банка са внесени в приход на републиканския бюджет 55 % данък върху общия доход, възлизащ на 21 363 340,35 лева. Остатъкът от печалбата 17 479 097,05 лева се разпределя: 50 % за Резервен фонд - 8 739 548,53 лева; 45 % за дивиденди на акционерите - 7 865 593,67 лева и 5 % за други фондове - 873 954,85 лева.

Срецу реализираната печалба за 1967 година от Българска народна банка - 45 804 502,36 лева в приход на републиканския бюджет са внесени 45 850 000 лева, като надвнесената сума е прихваната от вноските в бюджета за 1968 година.

Предлагаме Министерският съвет да приеме следното

ПОСТАНОВЛЕНИЕ:

1. Одобрява отчета на Българската народна банка за дейността ѝ през 1967 г. и разпределението на реализираната печалба.

2. Възлага на Държавния комитет за планиране, Министерството на финансите и Българската народна банка, съвместно със заинтересованите министерства и ведомства, по целесъобразност съгласувано да прилагат разпоредбите на точки 3 и 5 на 25-о постановление на Министерския съвет от 31 май 1966 г. за утвърждаване на нормативни срокове за откупуване на капиталните вложения и установяване на контрол за достигане на утвърдените проектни технико-икономически показатели по отношение на обектите, за които не са утвърдени такива показатели и планово губещите предприятия.

3. Комисията по новата система, Министерството на архитектурата и благоустройството, Министерството на финансите и Българската народна банка да проучат въпроса за използване на по-голяма част от средствата по фонд "Социално-битови и културни мероприятия" при предприятията за строителство и ремонт на жилищни сгради и общежития на работниците и служащите и да направят предложение пред Министерския съвет.

4. Държавният комитет за планиране и Държавният комитет за наука и технически прогрес да заделят 570 000 валутни лева конвертируема валута от средствата, предвидени за внос на изчислителна и канцеларска техника по валутния план, срещу които Българската народна банка да достави през 1968 г. и 1969 г. 400 събирачни, 200 изчислителни и 250 счетоводни машини, 4 машини за броене на банкноти и 200 машини за броене на монети. Финансовите средства за тази цел да се вземат от печалбата на банката.

5. Разрешава на Българската народна банка да увеличи през 1968 г. щатните бройки на банковите клонове с 530 бройки с годишен фонд на работната заплата 700 хиляди лева, в това число 230 бройки икономически кадри, 200 бройки счетоводни кадри и 100 бройки касови работници.

София, 12 юни 1968 г.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ:
Баланс и с/ка "Загуби"
и печалби" към 31.XII.1967 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/К.Несторов/

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

на Общия Банков съвет по отчета за дейността на Българската народна банка през 1967 година, прието на заседание на съвета, състояло се на 4 юни 1968 г.

В изпълнение разпоредбите на т.9 от постановление № 65 на Министерския съвет от 30.XII.1966 г. за реорганизацията на банковата система Общият банков съвет в заседанието си на 4 юни 1968 г. разгледа отчета за дейността на Българската народна банка през 1967 година.

Общият банков съвет констатира, че реорганизацията на банковата система, извършена в началото на 1967 г., дава положителни резултати както в дейността на Българската народна банка, така и в дейността на обслужваните от нея обединения и предприятия.

Концентрирането на едно място на всички парични ресурси, които кръгооборотът на средствата освобождава при обслужването на народното стопанство, създаде условия за по-гъвкаво маневриране от страна на банката с тези средства и за по-ефективното им използване за развитие на икономиката. Реорганизацията постави устройството и дейността на банката в съответствие с принципите на отрасловото ръководство на народното стопанство. Тя позволи банката да преинне към цялостно (комплексно) обслужване на обединенията и предприятията от различните отрасли, което е свързано със значителни предимства за самите предприятия. От друга страна реорганизацията създаде възможност банката да извършва единен комплексен анализ и контрол върху тяхната дейност. С обслужването на предприятията от една банка се премахна обременителната счетоводно-оперативна работа както между съществуващите до реорганизацията Българска народна банка и Българска инвестиционна банка, така и между тези банки и предприятията. Извършената банкова реформа у нас отговаря на основните принципи на новата система за ръководство на народното стопанство.

През отчетния период Българската народна банка при извършване на своята дейност се е ръководила от решенията на Деветия конгрес на БКН за преминаване от екстензивно към интензивно развитие на икономиката; от постановлението на ЦК на БКН и Министерския съвет за по-нататъшното ускоряване на техническия прогрес; от ука-

защита, дадени на януарското съвещание на партийния, държавни и стопански актив и от редица други документи и указания на партията и правителството по дейността на банката. В това отношение трябва да се отбележи особено работата на банката след издаване на постановлението на ЦК на БКП и Министерския съвет за повишаване рентабилността на икономиката. Ръководството на Българската народна банка е провело редица мероприятия за насочване на нейната дейност съобразно изискванията на постановлението.

През изтеклата 1967 г. Българската народна банка е извършила голяма по обем организаторска работа за решаване на произтичащите от сливането на банките въпроси, за подбора и разпределението на кадрите, уеднаквяване дейността на двете банки и пр. Работата по сливането бе извършена без да предизвика затруднения в отношенията между банката и предприятията.

През годината банката изготви и представи за утвърждение проектозакон за Българската народна банка, нова Наредба за плащанията, нова лихвена тарифа. Изготвена бе Временна инструкция за контрола, упражняван от банката по разходване на фонда "Работна заплата", внесени бяха изменения в документите на банката, станали необходими поради реорганизацията, действието на новата система на ръководство на народното стопанство, изискванията за ускоряване на научно-техническия прогрес и повишаване рентабилността на икономиката.

Във връзка с емисионната дейност Българската народна банка е положила значителни усилия за регулиране на паричното обръщение според потребностите на народното стопанство и за спазване на емисионната директива на правителството. Значението на тази дейност на банката нараства все повече в условията на новата система на ръководство на народното стопанство и при непрекъснатото увеличаване на паричните доходи и разходи на населението. В това отношение следва икономическата работа на банката да се усъвършенствува още повече, банката да навлезе по-дълбоко в икономиката на предприятията, да обвърже по-тясно работата по регулиране на паричното обръщение с цялата своя кредитно-разчетна дейност. В тази връзка би следвало да се засили и подобри участието на банката по съставяне баланса на паричните доходи и разходи на населението.

В своята кредитна дейност Българската народна банка през годината е използвала по-широко кредита и диференцираните лихви, като икономически лост за въздействие върху работата на предприятията. Кредитните връзки между предприятията и банката в условията на новата система на ръководство на народното стопанство са засилени, използването на кредита както за оборотни нужди, така и за капитални вложения е разширено. При изпълнение на своята кредитна дейност банката е въздействувала за повишаване ефективността от използването на основните и оборотните средства на предприятията. В това отношение следва да се търсят обаче и други възможности за внедряване на още по-ефективни форми на кредитно въздействие.

През 1967 г. банката е засилила въздействието чрез разплащанията върху предприятията. Тя е изисквала предприятията да извършват в срок разплащанията си, водила е борба срещу необоснованите откази от акцепт. В рамките на своята икономическа работа чрез разплащанията е оказала въздействие за спазване на договорната дисциплина. И в това отношение банката следва да усъвършенствува своята работа, като се стреми да развива по-прогресивни форми на плащане съобразно икономическите особености на предприятията.

През отчетната година банката е извършила успешно контрол по фонда на работната заплата. При този контрол тя е отделяла особено внимание за спазване на правилно съотношение между темповете на растежа на производителността на труда и средната работна заплата. В доклада са посочени характерни данни за нарушаване на тези пропорции в редица основни отрасли на народното стопанство. Това налага през 1968 г. банката да обръща още по-голямо внимание на този въпрос и при констатиране на чувствителни нарушения своевременно да поставя въпроса пред съответните държавни и партийни органи.

Общият банков съвет преценява, че устройството на Българската народна банка отговаря на изискванията за отрасловото ръководство на народното стопанство. Чрез създадените главни дирекции при банката се осъществява принципът за централизация на банковата система с принципа за специализация и за отраслово ръководство на обединенията и предприятията. За по-успешното отпра-

вяне на работата главните дирекции следва да поддържат още по-тясна връзка с министерствата, ведомствата, държавните стопански обединения и банковите клонове. Необходимо е банковите клонове да влизат в още по-непосредствени връзки с предприятията, да опознават по-добре тяхната икономика и икономиката на района, който те обслужват, за да подпомагат активно за решаването на поставените пред тях задачи.

Българската народна банка през 1967 г. е извършила значителна работа по квалификацията на кадрите. С оглед на големите задачи, които банката има да изпълнява, налата се в бъдеще да се разшири и подобри работата по квалификацията.

Бързото развитие на народното стопанство, ежегодното въвеждане в действие на нови предприятия и производствени мощности и повишените изисквания към банката увеличават ежегодно обема на нейната работа и нуждата от банков специалисти. При сегашния брой на банковите кадри работата в банката протича със значително напрежение. Общият банков съвет намира, че броят на специалистите в банката трябва да се приведе в съответствие с обема на работата, за да се осигури правилно и срочно изпълнение на нейните задачи.

По отношение на механизацията на работата в банката е сложено само начало и тя е крайно недостатъчна. Необходимо е да се вземат мерки за задоволяване нуждите на банката от събирачни, изчислителни и счетоводни машини, като се има пред вид и свързането им в бъдеще с Електронно-изчислителния център, на който сега се слагат основите.

В резултат на своята дейност през 1967 г. банката е реализирала чиста печалба 45 804 502,36 лева, срещу която са внесени в приход на републиканския бюджет 45 850 000 лева. Надвнесената сума е прихваната от вноските в приход на бюджета за 1968 г.

В заключение Общият банков съвет намира, че отчетът на Българската народна банка дава правилно отражение на нейната дейност през 1967 г. и предлага на Министерския съвет той да бъде одобрен, като бъдат утвърдени и предлаганите с проектопоставленията мероприятия.

А К Т И В

	с у м и
II. Емисии, резервни и парични фондове Резервни и парични фондове	221.893.900.
III. Парични средства и скъпоценни метали	20.331.540.01
IV. Валутни операции	2.206.927.232.28
V. Държавен бюджет и бюджетни учреждения	37.646.927.05
VI. Банкови и други институти	75.148.329.93
VII. Други специални сметки	-
VIII. Сметки на предприятия от промишлеността и строителството	
а) Заеми за оборотни средства	1.829.049.944.36
б) Заеми за капитални вложения	488.571.379.09
IX. Сметки на предприятия от строителството	
а) Заеми за оборотни средства	-
б) Заеми за капитални вложения	-
X. Сметки на предприятия от търговията, транспорта и комуналните услуги	
а) Заеми за оборотни средства	1.709.572.015.-
б) Заеми за капитални вложения	198.678.635.04
Сметки по финансиране на жилищно строителство	99.980.302.26
XI. Сметки на предприятия и организации от селското и горско стопанство	
а) Заеми за оборотни средства	189.049.476.51
б) Заеми за капитални вложения	429.280.540.30
XII. Ликвидационни заеми и сметки	946.456.52
XIII. Съучастия и ценни книжа	33.514.371.77
XIV. Банкови капитални вложения и основен ремонт	808.765.66
XV. Основни средства	19.640.950.16
XVI. Междуклонови операции	3.119.506.251.99
XVII. Други сметки	119.336.199.51
XVIII. Резултатни сметки	1.173.12
Задбалансови сметки	
Всичко	10.796.854.890.58
Общо	15.635.575.930.09

П А С И В

	с у м и
I. Фондове Фондове на банката	289.240.812.36
II. Емисии, резервни и парични фондове Емисии	788.944.818.55
IV. Валутни операции	2.662.048.618.44
V. Държавен бюджет и бюджетни учреждения	477.409.343.12
VI. Банкови и други институти	1.363.893.287.19
VII. Други специални сметки	207.123.879.53
VIII. Сметки на предприятия от промишлеността и строителството	
1. Разплащателни и фондови сметки	
а) по оборотни средства	386.057.457.26
б) по капитални вложения	111.279.100.26
2. Средства за финансиране на капитални вложения	163.506.760.24
3. Средства за проучвателни и проектни работи	-
IX. Сметки на предприятия от строителството	
1. Разплащателни и фондови сметки	
а) по оборотни средства	-
б) по капитални вложения	-
2. Средства за финансиране на капитални вложения на строителни, монтажни и проектантски организации	-
3. Средства за проучвателни и проектни работи	-
X. Сметки на предприятия от търговията, транспорта и комуналните услуги	
1. Разплащателни и фондови сметки	
а) по оборотни средства	105.399.695.93
б) по капитални вложения	118.378.423.60
2. Средства за финансиране на капитални вложения на търговски транспортни и комунални предприятия	20.682.339.73
3. Средства за проучвателни и проектни работи на търговски, транспортни и комунални предприятия	-
XI. Сметки на предприятия и организации от селското и горско стопанство	
1. Разплащателни и фондови сметки	
а) по оборотни средства	189.243.409.55
б) по капитални вложения	478.946.658.69
2. Средства за финансиране на капитални вложения	1.525.895.02
3. Средства за финансиране на проучвателни и проектни работи	-
XIV. Банкови капитални вложения и основен ремонт	
XV. Основни средства — изхбяване	7.893.740.66
XVI. Междуклонови операции	3.174.862.750.82
XVII. Други сметки	165.778.759.38
XVIII. Резултатни сметки	84.646.940.25
Задбалансови сметки	
Всичко	10.796.854.890.58
Общо	15.635.575.930.09

[Signature]

№ по ред	ТЕКСТ	Сума	Общи суми	№ по ред	ТЕКСТ	Сума	Общи суми
I. Административно-управителни разходи				I. Лихви			
1	§ 1 Заплати	11.967.477.90		а) по заеми за оборотни средства:			
2	§ 2 Начисления върху заплатите	1.464.482.17		редовни			
3	§ 3 Канцеларски и стопански разходи	1.490.574.98		1	на промишлени и строителни предприятия	25.312.334.88	
4	§ 4 Командировки и служебни обиколки	301.099.36		2	на търговски, транспортни и комунални предприятия	27.400.179.73	
5	§ 7 Доставка на книги за библиотеката	2.579.18		3	на селскостопански и горски предприятия и организации	6.476.362.50	
6	§ 9 Разходи за храна	132.687.30		просрочени			
7	§ 11 Извънлимитни капитални вложения	757.238.03		4	на промишлени и строителни предприятия	19.062.327.03	
8	§ 13 Доставка постелен инвентар и облекло	89.714.32		5	на търговски, транспортни и комунални предприятия	9.639.750.95	
9	§ 15 Ремонт на инвентара и инсталациите	74.253.78		6	на селскостопански и горски предприятия и организации	685.320.32	
10	§ 18 Издръжка на летовище	86.164.63	16.366.271.65	б) по заеми за капитални вложения			
II. Лихви — по разплащателни сметки, фондове и по кредитни остатъци на заемни сметки				редовни			
11	на промишлени и строителни предприятия	2.629.872.73		7	на промишлени и строителни предприятия	6.589.461.40	
12	на търговски, транспортни и комунални предприятия	1.246.805.87		8	на търговски, транспортни и комунални предприятия	2.597.749.47	
13	на селскостопански и горски предприятия и организации	2.182.478.85		9	на селскостопански и горски предприятия и организации	8.840.476.49	
14	на Държавна спестовна каса	37.229.868.68		просрочени			
15	на Държавен застрахователен институт	771.557.96		10	на промишлени и строителни предприятия	691.536.09	
16	на други специални сметки	829.251.02		11	на търговски, транспортни и комунални предприятия	639.170.10	
16а	на Булстрад а.д-во	162.437.40	45.052.272.51	12	на селскостопански и горски предприятия и организации	98.220.62	
III. Други разходи				в) по други заеми			
17	Амортизационни отчисления за възстановяване	338.935.45		13	по ликвидационни заеми и сметки	445.748.24	
18	Амортизационни отчисления за основен ремонт	181.299.73		14	по финансирано жилищно строит. срещу разрешени заеми на гражданите	1.106.767.03	
19	Начислени лихви върху отказани плащания	39.951.64		15	по финансирано жилищно строит. на нар. съвети за продажба на гражданите	537.232.42	
20	Платени глоби по наредбата за нарушаване правилата за документооборота	424.01		16	по надвзети суми за капитални вложения	125.113.21	
21	Платени телеграфни и телефонни разноски за сметка на клиенти на банката	20.881.06		16а	лихви от съучастия и ценни книжа	4.504.855.09	
22	Погасени несъбираеми вземания	16.294.04		16б	лихви в чужда валута и други приходи	5.843.962.77	120.596.56.34
23	Опростени вземания	43.047.77		17	Такси и разноски	31.437.26	
24	Разни разходи	1.030.717.56		18	Н а е м и	24.113.02	
25	Разлика курса от арбитражи	616.293.07	24.287.844.33	19	Събрани глоби по Наредбата за нарушаване правилата по документооборота	72.714.34	
IV. ПЕЧАЛБА				III. ЗАГУБА			
	на БНБ	45.804.502.36		20	Събрани глоби по надвзети суми за капитални вложения	568.048.05	
	на БВБ	38.842.437.89	84.646.940.25	21	Събрани телеф. и телегр. разходи, извършени за сметка на клиенти на банката	31.485.20	
				22	Събрани суми срещу погасени несъбираеми вземания	12.078.13	
				23	Комисиони от чужда валута и разлика в курса от валутни операции	20.544.791.91	
				24	Приходи за издръжка на технически контролни органи	2.356.000.00	
				25	Разни приходи	580.303.71	
				26	Комисионни от инкасо, акредитиви, гаранции и др.	3.535.786.78	27.756.760.40
				III. ЗАГУБА			
			148.353.328.74				148.353.328.74

ЗАБЕЛЕЖКА: Лихвите по сметката на ДСК трябва да бъдат равни с тези посочени в сметката „Печалби и загуби“ на местния клон на същата.

Гл. счетоводител:

Директор:

2619-ТД-1967 5 ш.
прил. към г.ч. р. № 139
№: 139/17. V. 1967

Годишна
МЕСЕЧНА ОБОРОТНА ВЕДОМОСТ

и българска външнотърговска банка

ЗХОДЯЩ № ОТ 196 г. Съставена към *31. декември* 196 *г.* Пост. № на клона

№ гл. с/ка	Наименование на разделите и сметките	№ под-с/ка	ОБОРОТИ		ОСТАТЪЦИ	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
А. Балансови сметки						
I. Фондове						
01	Фондове на банката					135621889,17
	— Уставен фонд	010				83000915,49
	— Резервен фонд	011				11747209,50
	— Фонд в основни средства	012				1664515,18
	— Фонд амортизация	013				29425512,07
	— Специални фондове	014				27780770,95
	<i>Оформен валутен фонд</i> Всичко по сметка 01	015	14475932,98	30371674,53	0	289240812,36
II. Емисии, резервни и парични фондове						
02	Емисии					751297891,50
	— Банкноти за обръщение	020				37646927,05
	— Монети за обръщение	021				788944819,55
	Всичко по сметка 02		25017117,50	813961936,05	0	
03	Резервни парични фондове					206113946,50
	— Резервен фонд — банкноти	030				15779953,50
	— Резервен фонд — монети	031				
	— Банкноти и монети на път	032				
	Всичко по сметка 03		290451994,150	2682622041,50		221893900,00
III. Парични средства и скъпоценни метали						
04	Каса	040	9311104492,85	9303283417,37		7821075,48
05	Скъпоценни метали	050	22652126,46	101416619,3		12510464,53
IV. Валутни операции						
06	Чуждестранни банкноти, монети и пътнически чекове	060	71960631,16	66436743,60		5523887,56
	<i>Емисии по формулти образи</i>	061	18390469824,62	49939115098,34		2203403344,72
V. Държавен бюджет и бюджетни учреждения						
07	Приходи по републиканския бюджет	070	8409428723,38	8572881457,57		163452734,19
08	Разпределяеми и претостъпени приходи по републ. бюджет	080	319149306,25	319149306,25		0
09	Разходи по републиканския бюджет	090	6607865798,06	6607865798,06		0
10	Бюджетни сметки на народните съвети и учрежденията им	100	1880238263,42	1892772705,90		12574442,48
11	Извънбюджетни средства					84530698,16
	— на учреждения по републиканския бюджет	110				78068789,92
	— на народните съвети и учрежденията им	111				
	Всичко по сметка 11		1092865178,10	1255464564,78	0	162599486,68
12	Разни разплащания с М-во на финансите и други					37646927,05
	— Заплатени суми на М-во на финансите за пуснати в обръщение монети	120				
	— Преценка по паричната реформа — 1952 г.	121				111557556,98
	— Средства от републ. бюджет за кредитиране на кап. вложения	122				26645671,13
	<i>по всички образи</i>	123	2098258488,47	3099434241,19		619451,66
	Всичко по сметка 12					138822679,77
VI. Банкови и други институти						
13	Банкови и други институти					75148329,93
	— Българска външнотърговска банка	130				1266593133,70
	— Държавна спестовна каса	131				22151823,56
	— Държавен застрахователен институт	132				
	Всичко по сметка 13		3372655632,40	4661400589,66		1363893287,19
VII. Други специални сметки						
14	Други специални сметки					164801779,78
	— на учреждения	140				42322099,75
	— на обществени организации	141				
	— сметки с централно отчитане	142				
	Всичко по сметка 14		6528235237,88	6735359117,41	0	207123879,53
VIII. Сметки на предприятия от промишлеността и строителството						
1. Разплащателни и фондови сметки						
а) по оборотни средства						
15	Разплащателни сметки и фондове на промишлени и строителни предприятия					212185082,96
	— Разплащателни сметки	150				66837831,10
	— Фондове	151				
	Всичко по сметка 15		5833537050,10	6112559964,16	0	279022914,06
б) по капитални вложения						
16	Фонд Разширяване и техническо усъвършенстване на промишлени и строителни предприятия	160	468903635,15	526773644,04	0	57870008,89
	Пренос		68241333380,28	44802939133,15	2563947929,27	6125553682,14

№ гл. с/ка	Наименование на разделите и сметките	№ под-с/ка	ОБОРОТИ		ОСТАТЪЦИ	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
			4	5	6	7
17	Пренос Други сметки на промишлени и строителни предприятия и обединения		68241373380,78	71902932133,15	2563947929,27	61255536
	— дългосрочни депозити	170				1323633,33
	— разплащателни сметки за обекти, изпълнявани по стопански начин	171				13171957,45
	— Амортизационни отчисления за основен ремонт	172				14225367,65
	— Други фондове за капитални вложения	173				24687932,94
	Всячко по сметка 17		359227366,07	412632457,44	0	53409091,3
18	2. Средства за финансиране на капитални вложения					
	Бюджетни средства за капитални вложения на промишлени и строителни предприятия					
	— от републиканския бюджет за лимитирани капитални вложения	180				154722170,53
	— от бюджетите на народните съвети за лимитирани капитални вложения	181				459779,60
	Всячко по сметка 18		1231849077,28	1384031027,41	0	152181950,1
19	Средства на промишлени и строителни предприятия за лимитирани капитални вложения	190	28486907089	29619388100	0	11324810,1
22	4. Заемни сметки а) Заеми за оборотни средства					
	Заеми на промишлени и строителни предприятия за оборотни средства					
	— по оборота и за допълване на норматива	220			263444844,15	90902399,3
	— за закупуване	221			624384796,16	97871870,98
	— за планови запаси	222			206898138,65	
	— за временни нужди	223			65495985,97	
	— за нередовни запаси	224			8030425,23	
	— за заплати	225			10950992,94	
	— други ваеми	226			59760867,39	72432,29
	— заеми на строителни, монтажни и проект. организации за извършени работи по незавършени обекти	227			400003859,87	
	Всячко по сметка 22		17361632578,61	15929697211,45	1638969910,36	107034543,1
23	Просрочени заеми на промишлени и строителни предприятия за оборотни средства	230	2792029029,07	2601948995,05	190080034,02	
24	б) Заеми за капитални вложения					
	Заеми на промишлени и строителни предприятия за незавършени лимитирани капитални вложения	240	327398421,15	42675678,04	284712743,11	
25	Заеми на промишлени и строителни предприятия за незавършени нелимитирани капитални вложения	250	65560800,35	43788087,13	21772713,22	
26	Заеми на промишлени и строителни предприятия за завършени капитални вложения	260	180923017,19	66927916,17	113995101,02	
27	Заеми за временни нужди на промишлени и строителни предприятия за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи					
	— срещу бъдещи достъпни по Фонд Разширяване и техническо усъвършенстване	270			56287398	
	— срещу непостъпили в срок средства за лимитирани капитални вложения	271			54650968,10	
	— за изпълнени лимитирани капитални вложения над тримесечните и годишните планове на обектите	272			3438739,49	
	— за изпълнени проучвателни и проектни работи над годишните планове	273			45879073	
	— за основен ремонт	274				
	Всячко по сметка 27		131424736,72	72313364,42	59111372,30	0
28	Просрочени заеми на промишлени и строит. предприятия					
	— за капитални вложения	280			3361044,28	
	— за временни нужди за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи	281			618905,16	
	Всячко по сметка 28		66494516,23	62511566,79	3979940,44	0
29						
30						
45						
	X. Сметки на предприятия от търговията, транспорта и комуналните услуги					
	1. Разплащателни и фондови сметки					
	а) за оборотни средства					
46	Разплащателни сметки на търговски, транспортни и комунални предприятия					
	— разплащателни сметки	460				86455984,39
	— фондове	461				1323338396
	Всячко по сметка 46		3064909302,95	3164598671,30	0	99689368,35
	б) По капитални вложения					
47	Фонд „Разширяване и техническо усъвършенстване на търговски, транспортни и комунални предприятия	470	249429125,39	330375623,87	0	80946498,48
48	Други сметки на търговски, транспортни и комунални предприятия и обединения					
	— дългосрочни депозити	480				5836587,37
	— разплащателни сметки за обекти, изпълнявани по стопански начин	481				12389536,73
	— амортизационни отчисления за основен ремонт	482				19205801,12
	— други фондове за капитални вложения	483				37431925,12
	Всячко по сметка 48		225233389,03	262665907,15	0	37431925,12
	Пренос		94582296804,71	9637329820,37	487656975274	666757186490

№ гл. кн.	Наименование на разделите и сметките	№ под-с/ка	ОБОРОТИ		ОСТАТЪЦИ	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
	Пренос		94.582.229.680.421	96.373.229.892.037	4.276.569.752.74	6.667.571.868.90
	2. Средства за финансиране на капитални вложения на търговски, транспортни и комунални предприятия					
49	Бюджетни средства за капитални вложения на търговски, транспортни и комунални предприятия					6.920.053.58
	— от републиканския бюджет за лимитирани капитални вложения	490				9.366.482.75
	— от бюджетите на народните съвети за лимитирани капитални вложения	491				
	Всичко по сметка 49		617.812.442.86	634.098.979.19	0	16.286.536.33
50	Средства на търговски, транспортни и комунални предприятия за лимитирани капитални вложения	500	93.160.440.46	97.556.243.86	0	4.395.803.40
	4. Заемни сметки					
	а) Заеми за оборотни средства					
53	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия				1.075.915.520.83	5.332.181.00
	— по стокооборота и изкупуването	530			8.619.900.69	378.146.58
	— по оборота	531			5.437.374.00	
	— за допълване норматива	532			1.156.630.02	
	— за планови запаси	533			11.080.425.79	
	— по специални разпоредби	534			18.915.347.97	
	— за нередовни запаси	535			4.114.023.80	
	— за заплати	536			2.694.325.50	
	— други заеми	537			19.341.966.41	
	<i>За общински пров. предприятия</i>					
	Всичко по сметка 53		19.487.308.537.38	17.947.416.725.95	1.545.602.139.01	5.710.327.58
54	Просрочени заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за оборотни средства	540	834.124.723.35	670.214.847.36	1.639.69.875.99	0
	б) Заеми за капитални вложения					
55	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за незавършени лимитирани капитални вложения	550	74.817.645.17	1.646.820.248	59.349.442.69	0
56	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за незавършени нелимитирани капитални вложения	560	81.908.964.45	33.587.482.03	48.321.482.62	0
57	Заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия за завършени капитални вложения	570	96.300.336.57	34.354.587.28	61.945.749.29	0
58	Заеми за временни нужди на търговски, транспортни и комунални предприятия за капитални вложения и за проучвателни в проектни работи				1.443.899.68	
	— срещу бъдещи постъпления по фонд Разширяване и техническо усъвършенстване	580				
	— срещу непостъпили в срок средства за лимитирани капитални вложения	581			2.458.483.751	
	— за изпълнени лимитирани капитални вложения над тримесечните и годишни планове на обектите	582			1.651.351.74	
	— за изпълнени проучвателни и проектни работи над годишните планове	583				
	— за основен ремонт	584				
	Всичко по сметка 58		69.966.775.13	4.228.668.620	27.680.088.93	0
59	Просрочени заеми на търговски, транспортни и комунални предприятия				2.038.324.65	
	— за капитални вложения	590			34.354.706	
	— за временни нужди, за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи	591				
	Всичко по сметка 59		67.923.408.03	6.554.153.632	2.381.871.71	0
	5. Сметки по финансиране на жилищно строителство					
60	Финансиране жилищно строителство за сметка на ДСК				2.161.379.584	
	— срещу собствени средства на гражданите	600			3.084.515.999	
	— срещу разрешени заеми на гражданите	601			4.752.135.243	
	— на народни съвети за продажба на гражданите	602				
	Всичко по сметка 60		169.003.047.25	69.022.744.99	99.980.302.26	0
61	XI. Сметки на предприятия и организации от селското и горско стопанство					
	1. Разплащателни и фондови сметки					
	а) по оборотни средства					
62	Разплащателни сметки и фондове на селско-стопански и горски предприятия и организации					2.732.981.55
	— разплащателни сметки	620				1.342.460.95
	— фондове	621				
	Всичко по сметка 62		277.995.994.74	294.151.582.24	0	1.615.758.750
	б) по капитални вложения					
63	Фонд Разширяване и техническо усъвършенстване на селскостопански и горски предприятия и организации	630	48.570.965.074	542.791.437.84	0	57.081.787.10
	Пренос		116.032.382.770.34	116.820.791.976.11	6.984.800.705.04	6.767.203.919.81

№ гл. с/ка	Наименование на разделите и сметките	№ под-с/ка	ОБОРОТИ		ОСТАТЪЦИ	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
	Пренос		116 938 327 70,34	116 820 791 976,11	6 884 800 705,04	6 767 203,9
64	Други сметки на селскостопански и горски предприятия, организации и обединения					
	— дългосрочни депозити	640				2 008 706,70
	— разплащателни сметки за обекти, изпълнявани по стопански начин	641				4 134 843 73,36
	— средства от републиканския бюджет за кредитиране на предприятия и организации	642				2 517 658,46
	— амортизационни отчисления за основен ремонт	643				3 856 333,07
	— други фондове за капитални вложения	644				
	Всичко по сметка 64		5 869 508 57,29	1 008 817 922,88	0	4 218 670 71,5
	2. Средства за финансиране на капитални вложения					
65	Бюджетни средства за капитални вложения на селскостопански и горски предприятия от републиканския бюджет за лимитирани капитални вложения	650	9 842 168 7,98	9 865 365,84	0	1 443 677,84
66	Средства на селскостопански и горски предприятия и организации за лимитирани капитални вложения	660	4 346 639 2,98	4 354 861 0,14	0	82 217,14
	4. Заемни сметки					
	а) Заеми за оборотни средства					
69	Заеми на селскостопански и горски предприятия и организации				6 844 293 59,1	1 599 852 36,53
	— на ТКЗ за производствени нужди	690			1 048 681 15,32	1 310 058 5,52
	— на държ. селскостопански и горски предприятия и орган. за сезонни разходи	691				
	— за временни нужди	693			3 853 54,7	
	— за нередовни запаси	694			1 150 99,10	
	— за заплати	695			7 819 58,75	
	— ликвидационни заеми на ТКЗ	696			7 79 554 2,32	
	— други заеми	697				
	Всичко по сметка 69		3 962 900 9 05,11	3 953 944 44 0,29	1 820 421 85,87	1 730 859 22,0
70	Просрочени заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за оборотни средства	700	1 59 173 4 73,18	1 521 66 188,54	7 007 289,64	
	б) Заеми за капитални вложения					
71	Заеми на селскостопански и горски предприятия за незавършени лимитирани капитални вложения	710	2 629 288,11	2 142 755,24	4 865 323,7	
72	Заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за незавършени нелимитирани капит. вложения	720	5 884 268 0,42	5 795 163 6,76	8 910 43 66	
73	Заеми на селскостопански и горски предприятия и организации за завършени капитални вложения	730	4 873 081 32,87	6 659 520 9,05	4 207 129 27,82	
74	Заеми за временни нужди на селскостопански и горски предприятия и организации за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи				3 142 659,04	
	— срещу бъдещи постъпления по фонд Разширяване и техническо усъвършенстване	740				
	— срещу непостъпили в срок средства за лимитирани капитални вложения	741			3 179 221,21	
	— за изпълнени лимитирани капитални вложения над тримесечните и годишните планове на обектите	742			1 311 000	
	— за изпълнени проучвателни и проектни работи над годишните планове	743				
	— за основен ремонт	744				
	Всичко по сметка 74		8 508 063 0,41	7 874 564 4,16	6 334 986,25	
75	Просрочени заеми на селскостопански и горски предприятия и организации				8 086 26,77	
	— за капитални вложения	750			4 642 293	
	— за временни нужди за капитални вложения и за проучвателни и проектни работи	751				
	Всичко по сметка 75		2 898 742 1,70	2 813 237 2,00	8 550 49,70	
	XII. Ликвидационни заеми и сметки					
76	Ликвидационни заеми и сметки				1 809 64,90	
	— заеми на разни лица	760			7 654 94,62	
	— съдебни вземания	761				
	Всичко по сметка 76		1 055 307,00	1 088 50,48	9 464 56,52	
	XIII. Съучастия и ценни книжа					
77	Съучастия и ценни книжа	770	3 383 233 8,77	3 179 67,00	3 351 437 1,77	
	XIV. Банкови капитални вложения и основен ремонт					
78	Банкови капитални вложения и основен ремонт				8 087 65,66	
	— разходи за лимитирани капитални вложения	781				
	— разходи за основен ремонт	783				
	Всичко по сметка 78		1 345 042 7,6	5 362 77,10	8 087 65,66	
	Пренос		12 248 838 283 8,92	12 331 366 52 7,59	7 538 400 31 5,80	7 362 682 6 9,47

Наименование на разделите и сметките	№ под-с/ка	ОБОРОТИ		ОСТАТЪЦИ	
		Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
		4	5	6	7
Пренос		12248838283192	12231366521759	753840031580	736368269747
XV. Основни средства					
Основни средства, малоченни и малотрайни предмети				1888875368	
— основни средства	790			75219648	
— малоченни и малотрайни предмети	791				
Всичко по сметка 79		2172084750	207989734	1964095016	0
Изхвърляне на основните средства и на малоченните и малотрайните предмети					714134418
— на основните средства	800				75219648
— на малоченните и малотрайните предмети	801				
Всичко по сметка 80		107714746	897088812	0	789374066
XVI. Междуклонови операции					
Теглени преводи	310	2488659195114	2176708569915	311950625199	0
Получени преводи	320	4768482624125	4771017095794	0	62534471669
Записани по извлечението преводи	330	2145129578217	2309792846746	0	254663268529
Неизравнени суми по извлеченията	340	49122244918	49202679461	0	80438543
Преводи за изпълнение	350	108379168026	109189268367	0	210100341
Преводи от предната година					
— теглени преводи от предната година	360				
— получени преводи от предната година	361				
— записани суми по извлечението от предната година	362				
— неизравнени суми по извлеченията от предната година	363				
Всичко по сметка 36		2910344474343	2910344474343	0	0
Уравнителна служба					
— документи за връщане	370				
— получени документи	371				
Всичко по сметка 37		1182071291944	1182071291944	0	0
XVII. Други сметки					
Акредитиви и особени сметки					41056479
— акредитиви	380				68635031
— особени сметки	381				
Всичко по сметка 38		6731775170	6841466730	0	109691560
Лимитирани и акцептирани чекове					44568269
— лимитирани чекове	390				4511433
— акцептирани чекове	391				
Всичко по сметка 39		3689457049	3738536721	0	49079672
Други дебиторни и кредиторни сметки				11911893016	16418456474
— дебитори и кредитори	400				648232
— работници и служители	401				
— подотчетни лица	402			4016606	
— стопански материали	403			17710329	
Всичко по сметка 40		461747759689	496233244444	11933619951	16419104706
XVIII. Резултатни сметки					
Лихви	410	16640104597	16640104597	0	0
Други приходи и разходи	420	7113516148	7113516148	0	0
Административно-управителни разходи	430	1683619269	1683619269	0	0
Приходи и разходи за следващи периоди	440	20725063	20687751	117312	0
Печалби и загуби	450	13068708381	16952952170	0	3884243729
Печалба (загуба) за изтеклата година	460	6547159903	11127610139	0	4580459236
Всичко по бал. сметки		2635114948444	2635114948444	1079688489058	1079688489058

№ гл, с/ка	Наименование на разделите и сметките	№ под. с/ка	ОБОРОТИ		ОСТАТЪЦИ	
			Дебит	Кредит	Дебит	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
	Документи за ивасо и кредити в саванши Б. Задбалансови сметки		15 726 150 551,01 35 594 589 797,00 4 002 953,26	15 726 150 551,01 35 594 589 797,00 5 120 57,46	1 030 389 575,79 2 479 826 027,00 3 49 089 5,80	1 030 389 575,79 2 479 826 027,00 3 49 089 5,80
99	Депозити за обезпечения	9901	8 686,46	3 499 582,26	0	3 499 582,26
99	Депозанти за обезпечения	9902	4 576 300 00,00	17 652 000 00,00	28 111 000 00,00	0
99	Резервни емисии — банкноти	9903	17 652 000 00,00	4 576 300 00,00	0	28 111 000 00,00
99	Главна каса за банкноти	9904	16 249 786,44	886 1348,60	7 388 437,84	0
99	Държавни ценни материали	9905	886 1348,60	16 249 786,44	0	7 388 437,84
99	Държавно хранилище	9906	3 241 420 0,13	2 414 957,1	3 217 270 4,42	0
99	Депозити за пазене	9907	2 414 957,1	3 241 420 0,13	0	3 217 270 4,42
99	Депозанти	9908	1 496 182,36	3 443 765	1 461 744,71	0
99	Длъжници по отнесени в загуба вземания на банката	9909	3 443 765	1 496 182,36	0	1 461 744,71
99	Вземания отнесени в загуба	9910	1 599 202,93	2 784,25	1 596 413,68	0
99	Задължения към Държавата от частни лица	9911	2 784,25	1 599 202,93	0	1 596 413,68
99	Държавата за вземания от частни лица	9912	1 137 144 57,93	1 357 592 22,66	1 001 255 235,27	0
99	Разни активни задбалансови сметки	9913	1 344 830 78,76	1 135 738 314,03	0	1 001 255 235,27
99	Разни пасивни задбалансови сметки	9914				
	Всичко по задбалансови сметки		5 229 129 896 249	5 229 129 896 249	4 838 69 1039,51	4 838 69 1039,51
	А Всичко		31 620 279 381 093	31 620 279 381 093	15 635 575 930 09	15 635 575 930 09

Просрочени документи:
5108 броя за лв. 7 065 112,04

Средства от самооблагане на населението
лв. 185. 219. 32 лв.

5 ш
прил. към доклад р. № 137
№: 188/17. VI. 1968 г.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Централен Мираволен клон

Съставил:

Гл. счетоводител:

Зам. председател:

[Handwritten signatures and stamps]

ЗАПИСНИЦА НА ДЪЛНОСТ

Фонд № опис № а. е. № съдържа
7

68
(номер)

шестдесет и осем
(страни)

номерирани листа

С индекс са лист №

Неизползвани са лист № №

Особености

8. 10. 1983 г.
(дата)

СЪСТАВИЛ: [Signature]
(подпис)